

2024

MAGYARY- TERV 3.0

VITAIRAT

Ossza meg velünk Ön is Tata jövőjével kapcsolatos javaslatait, észrevételeit az alábbi elérhetőségek valamelyikén!

magyaryterv@tata.hu

2890 Tata, Kossuth tér 1.

CityApp Tata

Néhány bevezető gondolat Magyary Zoltántól (Magyary Zoltán-Kiss István: A közigazgatás és az emberek – Ténymegállapító tanulmány a tatai járás közigazgatásáról. Bp. 1939. című korszakos művéből):

„A közönség kíván bekötőutat, jó ivóvizet, iskolát, kórházat, villanyt, vagy autóbuszvonalat. (...) Ezek azok a teljesítmények, amelyek a közigazgatás kezdeményezésétől függenek, valamint azok, amelyekre a magasabb emberi (szociális), vagy nemzeti szempontból van szükség. Ilyen a népbetegségek elleni küzdelem, a gyermekhalandóság, az egyke vagy az egyse leküzdése. (...) Ide tartozik a többlettermelés előmozdítása és mindaz, ami ennek előfeltétele (...) Mindez olyan szakértelmet kíván, amivel az egész községben esetleg senki sem bír, de a közigazgatás meg tudja mindennek a szakértőit és rendszerint a költségeit is szerezni. Egy kell azonban hozzá: hogy törődjék mindezzel, beleélje magát az emberek helyzetébe, kieszelje, hogy mi módon és milyen eszközökkel lehet azon maradandóan javítani, és a javítás akadályait hárítsa el, feltételeit teremtsse meg. (...) A magyar közigazgatás eszménye az ember és a nemzet szolgálata a legjobb megoldásért való felelősségérzettel.”

Kedves Tataiak!

Az emberi test, azt mondják a tudósok, hét évente teljesen megújul, minden apró sejtje teljesen újjá lesz, kicserélődik, és így tud személyes életünk is sok-sok évtizedre nyúlni. Valahogy ehhez az időtávhoz, terminushoz alkalmazkodva érett meg mindig a Magyary-tervünk megújításának gondolata is. A testünk megújulása tartja ezt a hétévenkénti ritmust, úgy, hogy lényegünk, szellemünk, gondolkodásunk ugyan változik, de mégis mi magunk maradunk halálunkig. Nagy titok ez. Egy város életének fejlesztési tervezési ritmusa is lehet rövidebb távú, de identitása, lelkesége, szellemisége nagyon lassan változik, és persze van, ami nem is változhat, s ez így van jól. Lassan de biztosan a város lelke is szépül, ahogyan saját életünkben is, öregedésünkkel bölcsébbé, sokszor jobbá is válunk... Tatát is így szeretnénk jobbá tenni...

2008 és 2015 után most újra elérkezett az idő, hogy megújítsuk a Magyary-tervünket Tatán. Már 2020-ban elkezdjük a közös gondolkodást és a korábbi terveink felülvizsgálatát. Mi az, ami elkészült, megvalósult, melyek azok a tervben lévő programpontok, amelyeket mindenképpen le kell porolni, vagy át/újra kell fogalmazni, milyen új gondolatok vannak, amelyek egyáltalán nem szerepeltek eddig. Százhusz azoknak a programoknak a száma, amelyek városunkban a Magyary-tervből az elmúlt évek során megvalósultak. Másfél évtized alatt bebizonyosodott, hogy a mindenki számára megismerhető és nagyon sok tatai által megszeretett Magyary-terv adta haladási vezérfonal, közös nevező, hosszú távú városfejlesztési terv gazdag lehetőséget és nagyon nagy biztonságot, nyugodt fejlődést adott városunk folyamatos lelki, szellemi, fizikai építkezéséhez.

Most egy megújító, frissítő, lelkesítő közös gondolkodásra hívjuk a tataiakat, mindazokat, akiket érdekel a város jövője, akik tenni akarnak érte, akiknek van véleményük, akiknek nem mindegy, hogyan folytatódik ez a közös, szép városépítés.

Új fejezetekkel és új névadókkal, sok-sok új programponttal egészült ki eddig a Magyary-terv 3.0 vitairata. Összesen 11 program, 65 alprogram, csaknem 600 programelem szerepel az itt olvasható vitairatban. Ehhez várjuk a tataiak véleményét, további javaslatát, a szakmai vitákon, beszélgetéseken vagy levélben.

Egy emberöltőnyi időre terveztünk most is, 25–35 esztendő, ameddig jó volna ellátni. Mostanában persze – túlélve a koronavírus-járványt, most a gazdasági válság, infláció, energiaválság, a háború közelsége miatt – sajnos a jövő évet is nehezen látjuk. De így volt ez a 2006 utáni években is, a 2008. évi gazdasági válság nagyon komolyan érintette Tatát is. Utólag mégis helyesnek bizonyult, hogy hosszú távon terveztünk, hogy volt, van Magyary-tervünk, hiszen amint lehetett, tudtunk lépni, mert volt leírt jövőképünk, voltak koncepcióink, terveink, pályázni tudtunk bármilyen felhívásra, kiírásra.

Nagyon sok munka vár még tatai közösségünkre! Sokszáz éves városunknak nem ment mindig ilyen jól. Magyarországon a hasonló méretű kistérségek, városok között több szempontból is az élmezőnyben vagyunk, de ezek közül a legfontosabb mutató számunkra: az élhetőség. Ebben kell tartanunk a helyünket és ebben kell folyamatosan a legtöbbet tennünk! Jó itt élni, szeretünk tatainak lenni. Nem akarjuk ezt elveszíteni, nem hagyjuk elgyengülni, elszegényedni közös otthonunkat.

Hát, akkor újabb munkára fel, tisztelettel várjuk mindenkitől a véleményeket, javaslatokat az új Magyary-tervbe, legyenek Önök is alkotótársai a Magyary-terv 3.0-nak!

Tata, 2024. március 1.

Michl József
polgármester

MAGYARY-TERVEK 2008, 2015, 2024

2007-ben készült az első Magyary-terv vitaanyaga, a tataiak véleményeivel együtt 2008-ban jelent meg, amelyben Tata városának társadalom- és településfejlesztési, igazgatásszervezési és helyi gazdaságfejlesztési programját fogalmaztuk meg. Az elkövetkező évek várospolitikájának meghatározó dokumentuma széles társadalmi egyetértéssel találkozott, így az abban meghatározott, a város fejlődését jelentő elemek megvalósítása biztos alapokon nyugodott. Köszönet a tataiak számtalan alkotó jellegű észrevételéért, ebben a Tataért érzett lokálpatriotizmust tapasztaltuk meg.

2015-ben került sor az első Magyary-terv felülvizsgálatára, amely Magyary-terv 2.0 néven aktualizálta a fejlesztés irányait, a változásokat követve új hangsúlyokat emelt be a programba. Ilyen a fenntarthatóság, ami nemcsak egy önálló alfejezetet kapott, de ez az eszme áthatotta az összes programelemet. Szintén önálló alfejezet szült a helyi értékek összegyűjtéséről, gondozásáról, támogatásáról. Teljesen önálló fejezetet kapott a dr. Kiss István – Magyary Zoltán közvetlen munkatársa – nevével fémjelzett Közigazgatás-fejlesztési Program. Az előzőekből is látható, hogy a Magyary-tervek időtávja túlnő egy önkormányzati cikluson. Ezt az is indokolja, hogy egy jelentősebb beruházás az első ötlettől a megvalósításig olykor hat-nyolc évet is igényel. A reményeink szerint a jelen vitaanyag alapján készülő és 2024-ben megjelenő, a tataiak észrevételeivel kiegészülő Magyary-terv 3.0 újabb hét-nyolc évre határozhatja majd meg az irányokat, amiket a tataiakkal együtt, a tataiakért valósíthatunk majd meg.

A Magyary-terv 2.0 megjelenése óta számos új tényező jelent meg a települések életében, így Tatát is olyan felvetések érik, amelyekre válaszolni kell. Ilyenek a helyi és távolsági közlekedést érintő kihívások, amelyek szoros együttműködést igényelnek országos fejlesztési programokkal is (vasútfejlesztés, helyi közlekedés, parkolási gondok megoldása stb.).

Az energetikai kérdések, a zöld átállás és az éghajlatváltozás, illetve ezekkel összefüggésben a környezet- és természetvédelem (amit inkább „teremtésvédelemként” említünk) témái olyan hangsúlyossá váltak, hogy mindez önálló fejezetet igényel. A kultúra és a sport a város életében olyan erős, hogy a város védjegyeivé váltak, mindkettő önálló programot igényel. A korábbi gazdaságfejlesztési program kétfelé válik: munkahelyteremtési és iparfejlesztési, valamint agrárgazdasági programokra. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a turizmusban a minőségi turizmusnak kell kiemelkedő szerepet adni a tömegturizmussal szemben. A digitalizáció ma már olyan mértékben áthatja a közigazgatást, a városüzemeltetést és a helyi kommunikációt, hogy ezekkel az elemekkel bővül a közigazgatás-fejlesztési program.

A Magyary-terv 3.0 a 2008-as és a 2015-ös korábbi Magyary-tervekre épül. A korábbi tervekben jelentős számban, 120 esetben megvalósultak a bennük szereplő programelemek. A jelen tervben azok az elemek szerepelnek, amelyek nem, vagy csak részben valósultak meg, túlnyomórészt ezek újonnan megfogalmazott fejlesztési célok. Míg az első Magyary-tervben 377, a Magyary-terv 3.0-ban mintegy 600 programelem szerepel. Ez válasz az új igényekre és kihívásokra, illetve a tágabb környezet változásaira is. Az első Magyary-tervben a Megvalósítás útján túlmenően öt tematikus program szerepelt, összesen 26 alprogrammal. A Magyary-terv 2.0 már hat tematikus programmal szerepelt a Megvalósítás útja fejezeten kívül, összesen 35 alprogrammal. A Magyary-terv 3.0 *A megvalósítás útja* fejezeten kívül már tíz tematikus program öleli fel a városra, a tataiakra, vagyis Önökkel együtt mindannyiunkra váró feladatokat.

TATA FEJLŐDÉSÉNEK PROGRAMJA

A MAGYARY-TERV 3.0 ALAPELVEI

- Tata jelenét és jövőjét egyaránt rendkívül gazdag történelmi, közösségi, szellemi, lelki, gazdasági energiáinak kölcsönös együttthatása határozza meg.
- Tata fenttartható fejlődését az épített és teremtett környezete erőforrásainak, kiemelkedő értékeinek kellő összehangolása, ezek egymást erősítő hatása biztosítja
- Mindennemű fejlesztés alapvető eleme a helyi társadalom fejlesztése, az önazonosságtudat, a „tataiság” erősítése, az ehhez szervesen kapcsolódó közösségfejlesztés.
- Felelősség a város egészéért,
- az itt élőkért, az itt működő intézményekért. hivatalokért és vállalkozásokért a fenntartótól és a tulajdonviszonyoktól függetlenül;
- a város minden életjelenségéért, az itt folyó élet összetettségéért.
- Sajátos és kiemelkedő felelősség Tata és környéke épített és teremtett környezetéért.
- A helyi értékekhez és igényekhez alkalmazkodó fejlesztés.
- Mindennemű fejlesztésben a város egészének szem előtt tartása.
- Külterjes fejlesztés helyett lehetőleg belterjes fejlesztés előnyben részesítése.
- Az önkormányzat feladata a városi – humán, gazdasági, természeti, technológiai – energiák szinergikus kapcsolatának, pozitív kölcsönhatásának kialakítása. Ez csak a tataiak részvételével, együttműködésével valósulhat meg. Ez a Magyary-terv 3.0 kiemelt, minden itt élő közös küldetése.

TATA JÖVŐJÉT MEGHATÁROZÓ TÉNYEZŐK

- Tata adaptációs, alkalmazkodási képessége a kor, illetve a települést érő kihívásokra
- Az adott hely determinizmusa – Tata kedvező földrajzi helyzete
- A hatékony tatai közösségszervezés – a jól működő tatai intézmények és a kedvező közpolitikai háttér

- Tata fejlődését ösztönző **tudományos, felsőoktatási és kulturális háttér**
- Saját – a helyi identitásra és adottságokra alapozó – **tatai receptek, jó megoldások**
- **Egyensúlyra és harmóniára való törekvések** Tatán
- Az **emberi méltóság** feltétlen **tisztelete** a várospolitikában
- A **szolidaritás** és az **igazságosság** együttes alkalmazása
- A természeti, a települési és a társadalmi ökológiai **fenntarthatóság biztosítása**
- A **transzparencia biztosítása** és **együttdöntési rendszerek** kialakítása
- Az **egészséges életmód** további **elősegítése** a fejlesztéspolitikában
- A „**tatai csillagok együttállása**”, vagyis mindehhez szerencse is kell, amiért persze mindannyiunknak nagyon sokat kell tenni

TATA JÖVŐKÉPE A KÖVETKEZŐ ÉVTIZEDEKBEN

A város 2021-ben megalkotott Településfejlesztési Konceptiójában megfogalmazott jövőkép pozicionálja a várost a régióban, illetve a kistérségben, és meghatározza a táji, természeti, a gazdasági és a társadalmi folyamatokat. A középtávra, **2030-ig terjedő** időtávra vonatkozó **jövőkép**:

„MAGAS ÉLETMINŐSÉGET, MINŐSÉGI MUNKAHELYEKET BIZTOSÍTÓ, SZOLGÁLTATÓ TÉRSÉGI KÖZPONT”

Ennek a jövőképnek a jegyei egészülnek ki a 2023 előtti időszak sikereire támaszkodva az alábbi, **2050-ig szóló távlati jövőképpel**:

„VERSENYKÉPES, FENNTARTHATÓ ÉS HARMONIKUSAN MŰKÖDŐ ÉS FEJLŐDŐ VÁROS”

A város versenyképességének alapja a táji/természeti és épített környezeti minőség, a képzett munkaerő, az identitására büszke tatai közösség.

A fejlesztési és a működtetési fenntarthatóságban a következő elemek működnek együtt: a holisztikus, komplex megközelítés; a generáción belüli és generációk közötti szolidaritás; a társadalmi igazságosság, részvétel és felelősség; az erőforrások fenntartható használata; a nagyfokú integráció; a helyi erőforrások igénybe vétele; az elővigyázatosság és megelőzés elve; a szennyező fizet elve. Mindez pozitív szinergikus együttműködéshez vezet.

A harmóniára, egyensúlyra való törekvés a város minden életjelenségében kiemelt cél, legyen szó a helyi táji, természeti adottságok igénybe vételéről, a gazdaság folyamatairól, a helyi társadalom, közösségek működéséről.

TATA VÁROSRESZEINEK FEJLESZTÉSI CÉLJAI

1.Felső-Tata: A városközpont élhetőségének javítása, a műemléki környezet megújításával, a térszerkezet revitalizációjával

Felső-Tata városrész hosszútávú célja a védett tér- és városszerkezet, a védett városképekkel rendelkező utcahálózat harmonikus megújítása a műemlékek felújításával, a foghíjak és a leromlott állapotú épületek revitalizációjával, a közterületek forgalomcsillapított minőségi megújításával, a Kossuth tér magas minőségű felújításából kiindulva.

Felső-Tata városrészen belül – nem önálló városrészként – kiemelkedő fontosságú a Váralja, ahol a Tata Szíve program keretében történik a műemlékegyüttes megújítása, bennük a komplex kulturális-turisztikai-szolgáltató funkció kiteljesítése.

2. Nagykert: A kertvárosi jelleg megtartása, a mezőgazdasági hagyományok megőrzése a közösségi funkciók bővítése mellett.

Nagykert városrész legfontosabb hosszútávú célja a mezőgazdasági hagyományok megőrzésének biztosítása az egyre hangsúlyosabb lakófunkcióval való együttműködésével, a hagyományos és markáns falusias városkép megőrzésével. A városrész dominánsan mezőgazdasági és kertvárosias jellegéből adódik, hogy kevés köz- és magánszolgáltatás érhető el itt helyben. A jelenlegi telekstruktúra és beépítési jelleg megtartása mellett fontos közép- és hosszútávú cél a különböző szolgáltatások fejlesztése, közösségi sportolási zöldfelület kialakítása, alközpont létrehozása.

3. Halastó-Fényes: A Fényes-forrásvidék természetközeli fejlesztése, a Réti-halastavak rekonstrukciója, velük harmonikus lakóterületi fejlesztéssel

A városrész legfőbb vonzereje a vízrendszer: a Réti-halastavak és a patakok rendszere, a legnagyobb attrakciója pedig maga a Fényes-forrásvidék. Ennek a különleges természet-védelmi területnek a kisugárzása kell, hogy hasson a környezet mindennemű fejlesztésére.

4. Tóváros: A szolgáltató és rekreációs szerepkör erősítése a Cseke-tóval és a vízimalmok hasznosításával, a vasútállomás környékének megújításával

Tóváros a másik hagyományos – hajdan önálló – városias településrésze Tatának, önálló karakterrel és értékes épületállománnyal. A városrész összhatását rontja a szinte autópálya szélességű Ady Endre útnak, az 1. számú főútvonalnak a városrészt szétszakító hatása. Ennek kiküszöbölésére – a Tatabányát délről, Tatát nyugatról elkerülő útnak a megépítése után – egy jelentős közterületi rendezéssel, fásítással, forgalomcsillapítással kell átépíteni az utat. Ezáltal a Tóváros legszebb épületeinek megjelenése és hasznosítása is kedvezőbbé válhat.

A városrész különleges kincse a Cseke-tó és az Angolkert, amelynek a rekonstrukciója folytatódik, további lépések szükségesek a teljeskörű táji és építészetiértékeinek megmutatásához. Cél az Angolkertből eredő vízfolyásokra támaszkodó vízimalmok rendszerszerű rehabilitációjának, ezzel párhuzamosan a felszíni és a felszín alatti vízvezető árkok, csatornák felújításának folytatása.

A vasútállomás környezetében ún. eszközváltó csomópont alakítandó ki P+R, B+R parkolókkal, autóbusz állomással, az eszközváltást elősegítő szolgáltató, kereskedelmi funkciókkal.

5. Újhegy: A város életébe jobban bekapcsolódó lakóterület, helyi alközpont létrehozásával

Újhegy városrész és a tőle északkeleti irányban található külterület legnagyobb problémáját a zártkertes területen gyors ütemben megtelepedő lakófunkció jelenti, melyet csak késéssel tud követni az infrastruktúra (utak és közművek) kiépítése, a szolgáltatások betelepítése. Ezek az elkövetkező évek kiemelt feladatai az ott élőkkel közösen. A városrészben élők körében konfliktust okoz az egymás mellett meglévő eltérő területhasználat (lakófunkció és mezőgazdasági, illetve ipari funkció között), valamint a betelepülő lakosság heterogenitása. Ezt városrendezési, közlekedésfejlesztési megoldásokkal enyhíteni kell.

6. Kertváros: Nyugodt lakóövezet erősödő szolgáltató funkciókkal

A Kertváros városrész célja a jelenlegi lakóövezeti funkció megőrzése, azt egy-két hiányzó alközponti funkcióval kiegészítve. Az új funkciók között a különleges közszolgáltatások megtelepedése, illetve a közterületi zöldfelületek kikapcsolódási, sportolási és rekreációs fejlesztése is cél.

7. Ipari Park: Innovációt/kreativitást/magasabb képzettséget igénylő vállalkozásfejlesztés

A városrész munkahelyi, foglalkoztatási funkciója változatlanul megmarad, a jó közlekedési kapcsolatoknak és az infrastrukturális ellátottságnak köszönhetően. A jövőben, közép- és hosszútávon alapvető cél a magas hozzáadott értékű vállalkozások betelepülésének ösztönzése, az innovációt, kreativitást, magasabb képzettséget igénylő, tudásorientált vállalkozásfejlesztés támogatása. Hosszútávon – a déli és nyugati elkerülő út megépítésével – az ipari park déli irányú bővítését is lehetővé kell tenni.

8. Öreg-tó és környezete: Vízhálózati, környezetvédelmi és rekreációs megújítás

Az Öreg-tó rekonstrukciójának első üteme elkészült, ezt kell folytatni: a tóban lévő nagy mennyiségű iszap kotrásával és az Által-ér torkolat további rekonstrukciójával, a vizes élőhely kialakításával. A tó körüljárhatósága biztosított, azonban a nyugati és déli oldalon a gyalogos sétány és a kerékpáros útvonal megújításra, rendszeres gondozásra vár. Az Öreg-tó környékén fontos cél a sport/rekreációs lehetőségek biztosítása és bővítése a természeti értékek megőrzésével együtt.

9. Agostyán: A várossal való erőteljesebb integráció a hagyományok megtartásával

Agostyán városrész közép- és hosszútávú célja a népességmegtartó erejének növelése. Ehhez a helyben elérhető köz- és egyéb szolgáltatások körének szélesítése, Tata központi területeihez való szorosabb integrációja szükséges.

TATA ÉS TÁGABB KÖRNYEZETÉVEL KAPCSOLATOS ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSI CÉLOK

1. Vízenszer a Dunáig: A szubtermális vízrendszer komplex mező- és halgazdasági, sport/rekreációs és ökoturisztikai célú hasznosítása a természeti értékek megőrzésével

Tata várostérségének egyik legnagyobb értéke az Által-értől az Öreg-tavon át, a Réti- és a Ferenemajori-halastavakon keresztül a Dunáig haladó –eredetileg Mikoviny Sámuel által szabályozott – vízrendszer. Ennek komplex, ökológiai szempontú hasznosítása átfogó cél.

2. Erdőterület: Az erdő- és vadgazdálkodás, a rekreáció és aktív turizmus összehangolt fejlesztése a természetvédelemmel karöltve.

Tata a város tulajdonában álló 180 hektár erdőterülettel rendelkezik, ezen túlmenően a városkörnyéken a Gerecse lábánál fekvő erdőket is igénybe veheti. Cél, hogy erre a bázisra egy – jelenleginél intenzívebb és a természetet ökológiai szempontok érvényesítésével igénybe vevő – erdő-, vadgazdálkodás és -feldolgozás épülhet.

3. Mezőgazdasági területek: a szubtermális vízrendszerre is alapozott intenzív, digitalizált mezőgazdaság fejlesztése a kistérséggel együttműködve

A ma még csak többnyire elfolyó szubtermális karsztvizekre egy magas minőségű, akár digitalizált agrárgazdaság építhető, aminek Tata lehet a gesztora. Ez fóliasátrakkal, üvegházakkal zöldség-, virág- és gyógynövénytermesztési programot indíthat el. A gyümölcsstermesztés hagyományaira alapozva Tata és környéke táji-természeti adottságainál fogva alkalmas gyümölcsstermesztésre.

A Magyary-terv 3.0 épít a 2016-ban elfogadott Helyi Közösségfejlesztési Stratégiára, mely a 2014-2020 közötti időszak Európai Unió Területi Operatív Programokhoz való kapcsolódás lehetőségeit is feltárta. A stratégiában leírt, közösen kialakított jövőkép szerint

TATA A TÉRSÉG TURISZTIKAI, OKTATÁSI, KULTURÁLIS, EGÉSZSÉGÜGYI, KÖZSZOLGÁLTATÁSI KÖZPONTJA.

A stratégia célrendszerében a helyi társadalom megújítása, a helyi közösségek részvételének és tudatosságának fokozása, valamint a helyi és közösségalapú gazdaságfejlesztés álltak. A célok elérését, valamint a leírt szükségletek kielégítését a helyi közösségi és kulturális infrastrukturális fejlesztésekkel, eszközök beszerzésével, közösségfejlesztő, képzési és szemléletformáló; kompetenciafejlesztő, tudományos és ismeretterjesztő; hagyományőrzésre és helyi értékek közvetítésére épülő közösségi és kulturális programok megvalósításával kívánták elérni. A stratégiából számos elem megvalósult.

A kulcsprojekt a Magyary Zoltán Tudásközpont létrehozása, a Magyary-ház Ady Endre utcai épületének felújítása és eszközbeszerzése volt, amelyben a megújuló közösségi terek lehetőséget adnak a civil csoportok, ifjúsági és különböző közösségek megerősítésére, a helyi társadalmi kohézió és identitás, valamint a helyi vállalkozások fejlesztésére is. A Tudásközpont 2023-ban elkészült, 2024-re a berendezés és a működtetés beindítása maradt.

A MAGYARY-TERV 3.0 NÉVADÓI

A Magyar-terv első megjelenésekor tudatosan törekedtünk arra, hogy az egyes programokat Tatán élt és alkotott személyekről nevezzük el. Az első Magyar-terv 6 programból állt, a mostani tíz programosra bővült. Mindegyiknek megtaláltuk a névadóját, mintegy a „gazdáját”. Ezek az alábbiak:

I. Mikoviny Sámuel Vizek, Zöldfelületek és Teremtésvédelem Program

II. Fellner Jakab Településfejlesztési Program – építészet és közlekedésfejlesztés

III. Bláthy Ottó Energetikai, Zöld átállási, Klímavédelmi Program

IV. Öveges József Oktatási, Nevelési, Család- és Ifjúsági Program

V. Dornyay Béla Kulturális és művészeti, Helyi értékvédelmi és Közösségfejlesztési program

VI. Esterházy Miksa Sport- és rekreációs Program

VII. Esterházy József Munkahelyteremtési és -megtartási, Ipar-, Gazdaság-, Kereskedelem-, Szolgáltatás- és minőségi turizmusfejlesztési Program

VIII. Ghyecz Ignác Mező- és erdőgazdálkodási, Szőlészeti és borászati, Vízhasznosítási és Halászati program

IX. Giesswein Sándor Humán – Egészségügyi és szociális – Program

X. Kiss István Közigazgatás-fejlesztési, Városüzemeltetési, Információs és kommunikációs, Bel- és külkapcsolatok fejlesztése Program

XI. Reviczky István - A megvalósítás útja program

KI VOLT MAGYARY ZOLTÁN, PROGRAMUNK NÉVADÓJA?

Magyary Zoltán (Tata, 1888 – Héreg 1945) egyetemi tanár, iskolateremtő tudós, köztisztviselő. A közigazgatás tudományának nemzetközi hírű művelője. A budapesti piaristáknál 1906-ban befejezett középiskolai tanulmányait követően a Budapesti Tudományegyetemen szerzett államtudományi oklevelet (1910), majd jogtudományi (1912) doktorátust. Pályájának első fele 1910-1930 között a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumhoz és a Klebelsberg Kuno által irányított tudánypolitikához kapcsolódik.

1930-ban a Pázmány Péter Tudományegyetem Közjogi és Közigazgatásjogi Tanszékének vezetője, majd nyilvános rendes tanárrá nevezték ki. 1931-ben Közigazgatási kormánybiztosi megbízatást kapott. Nevéhez fűződik a Magyar Közigazgatási Intézet megalapítása, amelyet igazgatóként vezetett. Az 1930-as évektől egyetemi tanári és az általa alapított/vezetett közigazgatás-tudományi intézetben végzett kutató munkássága vált meghatározóvá. Ekkorra már nemzetközi hírű közigazgatás-tudós lett. Sorra jelentek meg a közigazgatást elemző és fejlesztését célzó írásai.

Műhelyteremtő munkásságát egyetemi tanszékén és az általa vezetett intézetben teljesítette ki. 1938-ban Gyórfy István és Teleki Pál mellé kinevezték a Táj- és Népkutató Központ hármasként vezetőjébe. Tatóval a kapcsolata akkor újult meg, amikor korszerűsítési elképzeléseinek gyakorlati terepet keresett, és erre a tatai járást találta a legalkalmasabbnak. 1936-1938 között munkatársaival és tanítványaival a tatai járás tudományos vizsgálatát végezte. Szakmai és tudományos szempontból egyaránt kiváló tanulmány született: A közigazgatás és az emberek (Bp., 1939), amelyet Kiss Istvánnal együtt írtak és adtak közre.

Ezt követően számos gyakorlati kezdeményezés fűződött a nevéhez, amely a „város és vidéke” fejlesztését, fejlődését szolgálta. Ennek egyik jelentős eleme a népfőiskolai képzés elindítása volt (1940), amelyre a vármegye számos településéről érkeztek fiatalok, hogy korszerű ismeretekkel gazdagodjanak, hogy „jó polgárként” átgondolják a tennivalókat saját településük fejlesztése érdekében is. Tata és környékéből „mintajárást” akart formálni.

A két világháború közötti magyar valóságot kritikusan, rendkívüli éleslátással szemlélte, előremutató és átfogó javaslatokkal állt elő. Ezek között Tata városát érintően különleges helyet foglal el az 1938. szeptember 23-i keltezésű *Mi lesz Tatatóvárosból?* című vitairata, ami az első, 2008-as Magyary-terv szellemi előzményének tekintendő, ezért került be ennek faksimile kiadása az első Magyary-terv mellékleteként.

Magyary Zoltán a magyar közigazgatástudomány első és sajnos mindmáig egyetlen nemzetközi mércével mérve is kimagasló, iskolateremtő egyénisége. Mind ő, mind az általa irányított szellemi bázis számos tekintetben olyat alkotott, ami nem csupán a maga korában számított progresszívnek, hanem évtizedekkel később, az alapvetően megváltozott társadalmi körülmények között is hasznosítható értéknek bizonyult. Tatán többek között a Magyary Zoltán Tudásközpont és a Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság őrzi emlékét. Szobra az Öreg-tó partján áll.

Alakját és munkásságát Bereményi Géza 1985-ben bemutatott *Tanítványok* című nagy hatású filmje mutatja be, megtekintését a tatai ifjúság számára ajánlunk. Ebből jobban megérthetjük személyiségét, életművét.

A MAGYARY-TERV 3.0 FEJEZETEI RÉSZLETEZVE

(PROGRAMOK, ALPROGRAMOK ÉS PROGRAMELEMEK)

TATA OKOS VÁROS

A 21. század életét teljességgel átszövi a digitalizáció, vívmányai hatékonyabbá és az életet nagy mértékben jobbá, élhetőbbé teszik a települések életét. Ez az elmúlt évtizedben az egész világon, Magyarországon is „okos város” (Smart City) néven forradalmasította a közigazgatást, a településfejlesztést és a településüzemeltetés számos ágazatát is.

“Az okos város (Smart City) olyan település vagy település csoport, amely természeti és épített környezetét, digitális infrastruktúráját, valamint a területén elérhető szolgáltatások minőségét és gazdasági hatékonyságát korszerű és innovatív információtechnológiák alkalmazásával, fenntartható módon, lakosainak fokozott bevonásával fejleszti.”

Az okos város módszertana szerint véghezvitt, fenntartható városfejlesztés horizontális szempontokat – magas minőséget és hatékonyságot, környezeti, gazdasági és társadalmi fenntarthatóság, lakosság fokozott bevonását – érvényesíti a szolgáltatások és az infrastruktúra fejlesztésében egyaránt. A fejlesztés és működtetés eszköztárába integrált információtechnológiák ezek eléréséhez és a fejlődés nyomon követéséhez nyújtanak segítséget.

Az okos város élvezi a digitális kommunikációs és a szenzortechnológiák előnyeit, egybeszövi a város infrastrukturális hálózatait, optimalizálja a villamosenergia-ellátást, a közlekedést és a logisztikák működését, ezáltal javítja az életminőséget. Megoldásaival hozzájárul az energiamegtakarítás és energiahatékonyság növeléséhez, ezáltal az energiaköltségek, a széndioxid- kibocsátás és a karbantartási költségek csökkentéséhez.

Az Okos Város modell hat alrendszere: **Okos kormányzás alrendszer** – ügyfélbarát önkormányzat (X. programban); **Okos közlekedés alrendszer** – fenntartható közlekedési rendszer (II. programban); **Okos környezet alrendszer** – fenntartható városenergetika, közvilágítási és biztonsági rendszerek (III. programban); **Okos gazdaság alrendszer** (VII. és VIII. programban); **Okos életkörülmények alrendszer** (I., V., VI., IX. programban); **Okos emberek alrendszer** (IV. programban).

A részletes kidolgozásra váró Tata Okos Város Programban való megjelenését az egyes programelemekben az okos város emblémával látjuk el: .

A Tata Okos Város Konceptió alapját az alprogramokon belül a (okos város) jelű programelemek képezik majd.

Nem elég, ha okos egy város, élni is tudni kell benne. Speciális, alkalmazott informatikai képzés szükséges minden korosztály számára.

Az okos város programszintű létrehozásában kiemelt szerep hárul a Tatai Öko-Innovációs Központra, amely a Magyary Zoltán Tudásközpont égisze alatt, a tatai gazdasági társaságok és intézmények részvételével kívánunk létrehozni.

A MAGYARY-TERV 3.0 FEJEZETEI RÉSZLETEZVE

(PROGRAMOK, ALPROGRAMOK ÉS PROGRAMELEMEK)

I. MIKOVINY SÁMUEL VIZEK, ZÖLDFELÜLETEK ÉS TEREMTÉSVÉDELEM PROGRAM

Mikoviny Sámuel (Ábelfalva, 1698 – Trencsén 1750), matematikus, mérnök, földmérő, egyetemi tanár. A 18. század jelentős magyar polihisztora, szerteágazó tevékenysége nagy hatással volt a tudományos életre, ő tekinthető a magyar térképészet megalapítójának, nagy jelentőségűek folyószabályozási és mocsárlecsapolási munkái, továbbá úttörő szerepet játszott a hazai műszaki felsőoktatás megteremtésében.

1735-től a világ első műszaki felsőoktatási intézményében, a Selmecbányai Bányászati Akadémia első tanáraként tanított matematikát, mechanikát és hidraulikát, valamint föld- és bányamérési gyakorlatokat vezetett. Jelentős szerepe volt a tatai és a környékbeli mocsarak lecsapolásában. Tájrendezési szempontból egyik jelentős tevékenysége a tatai Öreg-tó és a Cseke-tó szabályozása. 1746-ban gróf Esterházy József felkérésére felmérte és elkészítette a Tata, Almás és Szőny közötti terület csatornázási tervét. A Mikoviny-árokknak nevezett csatorna a mai napig őrzi nevét.

A Mikoviny Sámuel program 4 alprogramjában több, mint 70 programelem felöleli mindazokat a közép- és hosszútávú feladatokat, amelyek a tatai természeti környezet megóvását és ökológiai szempontú fejlesztését biztosítják.

Okos életkörülmények alrendszer Egy okos városban – smart cityben – a lakók élete sokkal komfortosabb, kényelmesebb, egészségesebb, miközben a környezet minőségére is kiemelt figyelem fordul. Ez Tata életében, a vizek változatos jelenléte miatt fokozottan igaz: kedvező a városi környezet a vizek révén, nagy szerepe van a vizeknek a sportban, rekreációban és hangulatjavító szerepe is jelentős. Az **Okos életkörülmények alrendszer** programelemeit okos város logóval jelöljük.

Az Öreg-tó és környezete vízvédelmi, fejlesztési programja

- * a Ramsari Város cím folyamatos fenntartása, a Ramsari Városok világtalálkozója 2025-ben Tatán
- * az Öreg-tó rekonstrukció II. üteme – a tó teljes kotrása, a kitermelt iszap hasznosítása
- * az Öreg-tó környezetének fejlesztése: szabadstrand megújítása külső vállalkozó bevonásával
- * az Öreg-tó Tófarok DK-i oldalán „Laguna” létrehozása hármass céllal:
Ökológia – újabb vizes élőhely létrehozása, új kilátók, a tóba nyúló szigetek rekonstrukciója; *Környezeti nevelés* – vízi tanösvény létesítése, vizeink állat- és növényvilágának bemutatása; *Turizmus* – gazdaságilag és környezetileg is fenntartható turisztikai vonzerő létrehozása
- * az Által-ér medertisztításának és az Öreg-tó alvízi mederszakasz rekonstrukciójának folytatása
- * az Által-ér kis csónakokkal járhatóvá tétele, hajózható vízitúra-útvonal kiépítése (vezetett túraként)

Fényes-forrásvidék és tágabb környezete vízvédelmi, fejlesztési programelemei

- * a Fényes-forrásvidék környezet- és tájvédelmi szempontú, prioritású fejlesztése érehabilitációja, a zöldfelületek megóvásával, bővítésével (tanulmánytervek, ks utatási anyagok, döntéselőkészítési tanulmányok készítése pl. egyetemközi együttműködéssel). A cél egy természetközeli, komplex, rekreációra, sportra, fürdőzésre és gyógyításra egyaránt alkalmas hely kialakítása, az egész éves kihasználhatóság elérésével.

Ebben messzemenően figyelembe vettük A „Tatai Fényes-forrásvidék fejlesztési irányja koncepció a tartalmi és műszaki fejlesztéséhez” című dokumentumot, amelyet a képviselő-testület 2020-ban egyhangúan fogadott el.

A fejlesztés tartalma eszerint:

- az épített környezetben is a természet közelségének, a természetbe ágyazottságnak hangsúlyozása;
- a Fényes-forrásvidék vízrendszerének folyamatos tisztítása, a természetes állapot visszaállítása;
- rehabilitált vizek, kiváló minőségű, egész évben működő víziturisztikai szolgáltatásokkal, egyes helyeken vízieszközökkel bejárható vízitúraútvonalakkal;
- modern technikával felszerelt ökostrand májustól szeptemberig három medencében;
- modern, fűthető szálláshelyek és kemping egész évben;
- a volt HVDSZ épületegyüttes és 3 hektáros területének hasznosítása (felmérés, fejlesztési koncepció, szükség szerinti részleges szanálás, ütemezett fejlesztés);
- modern szauna forrástóval, közösségi térrel, vendéglátással; a szaunához kapcsolódva egészségturisztikai, rehabilitációs, vízgyógyászati helyszín létrehozása;
- élénk búvárturizmus rehabilitált, egész évben élő, látványos vizekben, szállással, búvárközponttal, eszközökkel, programmal, oktatással;
- élénk horgászturizmus rehabilitált vizeken, szállással, modern infrastrukturális eszközökkel, kiegészítő programmal egész évben;
- a Fényes-tanösvény folyamatos fenntartása, fejlesztése (pl. lombkorona sétány, új kilátópontok);
- kerékpáros turisztikai központ az Eurovelo Által-ér völgyi kerékpárútvonal első északi állomása kerékpáros szolgáltatásokkal, gördeszkás, görkorcsolyás pályákkal, szállással;
- közösségi szabadidőpark, szabadtéri, családi közösségi terekkel, főző-, pihenőhelyekkel;
- rendezvényhelyszín, kül- és beltéri közösségi térrel;
- felnőtt fitness, ifjúsági és gyermek játszópark, sportpályákkal és -eszközökkel;
- természettudományi kutatóhely, vizes élőhely, flóra és fauna, kiemelten madármegfigyelő helyekkel, természettudományi tábor fiataloknak.

* a Réti-halastavak 1-7. elemének rekonstrukciója részben halászati (6-7.), részben vizes élőhelyként való és oktatási-turisztikai célú hasznosításra (1-5.). A cél az, hogy a Réti-halastavak teljes területe ismét vizes élőhelyként funkcionáljon; legyen mind környezetileg, mind gazdaságilag is fenntartható (vízi tanösvény, halászat, összehangolás a többi tatai tanösvénnyel, vizeink állat- és növényvilágának bemutatása); a természetvédelem, gazdálkodás, turizmus megfelelő arányainak kialakítása. 📍

* a Csever-árok revitalizációja az előzővel összhangban 📍

* a Ramsari térséget kiegészítő további vízfolyások és tavak, pl. Ferencmajori-halastavak rekonstrukciója, az itt működő Madárvártával együtt 📍

* a Május 1 út – Komáromi utca – Oroszlányi utca – Új út által határolt területen már feltört források külön gyűjtőcsatornába vezetése, hasznosítása, az összegyűjtött csapadékvízzel együtt a Réti-halastavakba vezetése, ami az Által-ér vízhiányos időszaka alatt kiemelten fontos. 📍

A Cseke-tó és környezete vízvédelmi, fejlesztési programelemei

* a Cseke-tó kotrása, a tó gátjának felújítása, a fák eltávolítása, közvilágítás kiépítése a gátra

* a visszatérő források vízhozamának folyamatos monitorozása, környezetük védelme 📍

* a Baji vízfolyás folyamatos karbantartása, medertisztítás

* üzemeltetési terv készítése a Malom-árok vízzel való feltöltésére, víztükör biztosítására 📍

* a Malomárok-patak megújításának további üteme (a Nepomucenus-malom és az Által-érbe való betorkollás között), stabil vízvezető és vízmegtartó szerepének biztosítása (természetes tómederburkolatok, vízlépcsők, látványelemek) 📍

Átfogó vízvédelmi, fejlesztési programelemek

* a város történeti vízrendszerének régészeti feltárása és bemutatása (pl. Tata – Brigetio közötti római kori vízvezeték), a vízvezeték nyomvonalának rekonstruálása a Kuny Domokos Múzeummal közösen, jelképes rövid szakasz felépítése

* a tatai karsztvízrendszer (források és kutak) minőségi és mennyiségi kontrollja, monitoring rendszer fenntartása, folyamatos adatszolgáltatás biztosítása a szakmai szervezetek és az Által-ér Szövetség együttműködésével 📍

* Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv elkészítése és alkalmazása 📍

*a tatai vízrendszer egyes elemeinek, elsősorban a patakmedreknek a megtisztítása, mesterséges medrű vízfolyások korábbi természetközeli állapotának visszaállítása, ökológiai szemléletű rendezése, renaturalizációja (Malom-patak teljes hosszában, Kismosó-patak, Kosréti vízfolyás, Szent Tamás-vízfolyás az Öreg-tóig)

* a csapadékvíz-elvezetés rendszerének helyreállítása, zárttá tétele (elválasztása a szennyvízelvezető rendszerektől), a csapadékvíz gyűjtése zárt tárolókba, ciszternákba – a raktározott csapadékvíz jól használható a városi parkok, zöldfelületek locsolására, a városi burkolatok nedvesítésére az egyre gyakoribb hóhullámok esetén

Egyéb vízvédelmi, fejlesztési programelemek

* az agostyáni Árendás-patak medertisztítása, környékének rekonstrukciója

* a várárok vizes és tájépítészeti rekonstrukciója a tatai vár rekonstrukciójának első ütemeként, a halászat és a turizmus összehangolásával, a várárokban lévő Halsütőde fejlesztésével

* a vár területéről elfolyó karsztforrások turista látványossággá alakítása (a vár rekonstrukciója keretében)

* a „Vizes Élőhelyek Környezeti Nevelés Program” fejlesztése

I.2. TATAI MADÁRVÉDELEM ALPROGRAM – RAMSARI VÁROS, VIZES ÉLŐHELYEK VÉDELME

* Ramsari Központ létesítése, amely egyben Tatai Élő Vizek Múzeuma – az Öregtó partján, benne a Vadlúd Sokadalom bemutatásával

* Ramsari Városok világtalálkozójának a megszervezése 2025-ben

* az Öreg-tó tófarok DK-részén „Laguna” és a Réti-halastavak 1-7. területén létesített „Vizes Élőhely” létrehozása (ld. I.1-ben is)

* további madár- és állatmegfigyelő helyek létesítése a városban

* a Ramsari védelem alatt álló területen (az Öreg-tótól a Ferencmajori-halastavakig terjedő területen) a madármegfigyelő helyek egységes Tatai Madarak Útjává fejlesztése

* a Ferencmajori Madárvárta programjainak támogatása

* önkormányzati intézmények bekapcsolása a Magyar Madártani Egyesület Madárbarát Kert programjába

* Madárbarát Mintakert tanösvény kialakítása a város több pontján

* madár- és denevérbarát épületfelújítással kapcsolatos teendők széles körű ismertetése

A teremtésvédelem kifejezés utal Ferenc pápa *Laudato si* – azaz 'Áldott légy!' kezdetű – enciklikájára, amely a 'közös otthon gondozása' alcímet kapta és a természet értékeinek megbecsülésével foglalkozik. Ráirányítja a figyelmet a környezet elemeivel való helyes és etikus bánásmódra. Az enciklika emberiségnek adott egyik fontos üzenete, hogy lépünk ki az önpusztítás spiráljából. A pápai megnyilatkozás a tágan értelmezett környezetvédelmet összeköti szociális témákkal és a társadalmi igazságosság kérdéseivel. A jelenleginél tágabb összefüggésbe helyezi az ökológiát, mint az együttélés tudományát – kölcsönhatásban a tájjal, természettel, a települési struktúrákkal, a társadalmi, emberi, közösségi összefüggésekkel egyaránt. Az enciklika ebben a vonatkozásban megtérésre is késztet, alapvető és erőteljes motivációt adva minden jóakarátú embernek a természet, táj- és környezetvédelem terén.

A Világörökség Várományosi cím elérése

* A tatai természetes alapokra – karsztforrásokra és patakokra, vízfolyásokra, malomárkokra – épülő több száz év óta szabályozott vízrendszer (benne Mikoviny Sámuelnek a XVIII. századi építészeti, tájépítészeti, vízszabályozási munkásságával) olyan kuriózum, amelynek révén Tata méltán kerülhet a Világörökség Várományosi kategóriába. A vízrendszeren túl, azt körülölelően, azzal harmóniában, olyan szintén több száz éves épített örökség is létrejött a városban, amely erősítheti a célkitűzés elérését. Konkrét feladat: az ehhez szükséges előkészítő anyagok (tanulmányok, cselekvési tervek) készítése, széles partnerségi hálózat létrehozása. Ez a törekvés egyben összefoglalja a meglévő környezet- és természetvédelmi rendszereket, lehatárolásokat.

Természet- és tájvédelem, állatvédelem (felelős állattartás)

- * az Agostyáni Ökofalu integrálása az Ökotáj Programba, kiadvány készítése az Ökotáj Programról, benne az Agostyáni Ökofaluról
- * az ELTE-vel együttműködve a Geológus kert megújítása
- * az üde láprétek rehabilitációs program megtervezése, megvalósíthatósági tanulmány készítése
- * a nagy aggófü termőhelyeinek átfogó rekonstrukciója

- * egyedi tájértékek kataszterezése, természeti értékeket ismertető kiadványok megjelenítése, természetvédelmi információs rendszer fejlesztése
- * állatvédelmi ügyekben civil szervezetekkel, helyi állatorvosokkal való együttműködés, a felelős állattartás és a konfliktusmentes együttélés biztosításának erősítése, az ezzel kapcsolatos eszközpark bővítése (pl. korszerű, környezetvédelmi szempontoknak megfelelő kutyafuttatók építése)

Környezetvédelem

- * helyi csendrendelet készítése, ellenőrzése, betartatása az Élhető Város Konceptióban
- * a közterület-felügyelők létszámának szükség szerinti növelése, közterületi jelenlétük erősítése
- * mezőőri szolgálat felállítása a helyi gazdákkal való együttműködésben
- * az M1-es autópálya remeteségpusztai szakaszához tervezett zajvédő fal megépítésének szorgalmazása
- * az avar és kerti hulladék égetéséről szóló helyi rendeletben foglaltak betartatása
- * a nem megfelelő tüzelőanyagot (pl. műanyagot, gumit, veszélyes hulladékot, káros anyagot) használók kiszűrése
- * a parlagfűvel, egyéb allergén, illetve özöngyomokkal fertőzött területek rendszeres kaszálása és a magántulajdonú területeken a kaszálás fokozott ellenőrzése

I. 4. TATAI ZÖLD TÁJ ALPROGRAM – PARKOK ÉS ERDŐK MEGŐRZÉSE, FEJLESZTÉSE

- * Tata a vizeken épült kertek városa, a kert-víz-táj kapcsolat alapozza meg a város arculatát, a táj és az emberi település összhangjának egyedülállóságát, emiatt kiemelt fontosságú a történeti táji örökség kiemelt védelme
- * a városi zöldfelület 77 m²/fő mértékéről 2030-ra a 80 m²/fő zöldfelület elérése
- * a több, mint 240 éves Angolkert rekonstrukció IV-V. üteme – az épített részletek és környezetük megújítása, az invazív növényzettől való mentesítése, a Cseke-tavat övező erdő és zöldfelületek megújítása, kiépített gyalogösvény létesítése a Pezsgógyár felől
- * az Angolkert kezelési tervének elkészítése a Magyar Kertörökség Alapítvány támogatásával; az Angolkert felvétele a Történeti Kertek Európai Útja (European Route of Historic Gardens) hálózatába

- * Tata történeti kertjeiről (pl. Esterházy-kastély belső angolkertje – Hősök tere 9.; Esterházy-kastély előtti park; Lovardai park; Agostyáni arborétum; Dióspusztai-major; Vaszary-villa kertje, illetve a már említett, kiemelt jelentőségű Angolkert a Cseke-tóval) ismeretterjesztő kiadvány készítése
- * a Pezsgógyár környezetének zöldfelületi megújítása
- * a város belső területén a területi és hálózati elemekből álló zöld ökológiai hálózat kiteljesítése, a hiányzó elemek, szakaszok kiegészítése
- * kiadvány készítése a Tatai zöld tájról („Tata a vizeken épült kertek városa”)
- * digitalizált Városi fakataszter készítése a meglévő alaptérkép alapján, benne külön minősítő jegyek a védettséget élvező faegyedekre; a fakataszter lesz az alapja a fakivágások szigorúbb szabályozásának
- * a tatai zöldfelületek átfogó rekonstrukciós tervének elkészítése, kezelési terv (fenntartási és üzemeltetési szempontokkal)
- * a jelenlegi városi faállomány fiatalítása, megújítása, a faültetés mértékének jelentős növelése
- * összefüggő ökológiai „zöld folyosó” kialakítása kiemelten az élővizek mentén: Által-ér, Malom-árok, Csever-árok, Mikoviny-árok; halastavak rendszere
- * Fényes fasorban a kettős védett vadgesztenyefa fasor megóvása, pótlása
- * az Esterházy-kastély belső történeti kertjének megújítása, a kastélyfelújítási program keretében
- * az Esterházy-kastély előtti tájképi park rekonstrukciója
- * az Öreg-tó nyugati partja zöldfelületeinek természet-, táj- és környezetvédelmi szempontú megújítása, rendezése, rendszeres karbantartása
- * a Kálvária-domb és tágabb környezete természetvédelmi terület egységes kezelési (fenntartási és működtetési) tervének elkészítése
- * a meglévő és felhagyott temetők gondozása, emlékparkká alakításuk
- * Tatai Élő Kertek Program elindítása – mintaterület létrehozása (vadvirágos rét kialakítása őshonos fajokból, holtfamenedékek, kőhalmok, süntanya kihelyezése)
- * az Ady Endre utca, Tóváros főutcája egységes zöldfelületi koncepciójának megtervezése a forgalomcsillapítás lehetőségeinek kiaknázásával és a városarculat alakításával együtt
- * a Tóparti sétány teljeskörű zöldfelületi megújítása
- * a Kodály tér zöldfelületi és mikroarchitektúra megújítása
- * Újhegy zöldfelületeinek megújítása – érvényt szerezni a HÉSZ ezen területre vonatkozó szabályozásának

- * Agostyán zöldfelületeinek megújítása
- * az Öreg-tó és a Derítő-tó, valamint a Vértesszőlősi út közötti üdülőterület zöldfelületi fejlesztése a tulajdonosok bevonásával (pl. gyümölcsfa utcák létesítésével)
- * a Fekete út menti üdülőterület zöldfelületi fejlesztése
- * a Nagykert utcától dél-délnyugatra eső városrész zöldfelületeinek megújítása – a HÉSZ ezen területre vonatkozó szabályozása szerint – a Toldi utcai terület szabadidős fejlesztése (játéktér több korosztály számára, futópálya, kutya futtató, nyilvános illemhely)
- * az itt élők szemléletformálása a magántulajdonú zöldfelületek megtartása, bővítése érdekében 📍
- * a lakótelepi parkok közösségi szempontok szerinti megújítása, az ún. úszótelkes kialakítás felváltása a lakóközösségek számára tartós használatba adással 📍
- * a tataiak, civil és gazdasági szervezetek bevonása a város virágosításába, a telkek előtti közterület gondozásába
- * a Tulipán utca mellett lombhullató fák ültetésének folytatása a fekete fenyves helyett
- * fasorok és zöldsávok létesítése az ipari parkok útjai és határai mentén, a különböző területfelhasználású területek között, valamint az ehhez kapcsolódó ellenőrzés megszervezése

II. FELLNER JAKAB TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI PROGRAM – ÉPÍTÉSZELET ÉS KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS

Fellenthali Fellner Jakab (Nikolsburg, 1722 - Tata, 1780) építész, a klasszicizáló késő barokk építészet egyik legkiválóbb magyarországi mestere. 1745-ben telepedett le Tatán, ahol kisebb-nagyobb megszakításokkal egészen haláláig élt. Jelentős szerepe volt Tata, Pápa, Eger és Veszprém városképeinek kialakításában. Főleg az Esterházy grófok számára dolgozott, majd szakmai jó hírének köszönhetően másoktól is sok megbízatást kapott.

Tatai alkotásai: Esterházy-kastély (1764-1778), római katolikus plébániatemplom (1751-1784), kálvária-kápolna (1754/55), piarista rendház (1767-1778), számos malom, Tatán például a Miklós-, a Nepomucenus-, a József-, a Cifra- és a Tóvárosi malom, az Angolkert végében a Pezsgőgyár épülete (1770). Fellner Jakab 1773-ban nemességet kapott. Tatán hunyt el, és saját kérésére itt temették el az általa épített Szent Kereszt felmagasztalása római katolikus templom kriptájában.

A programban figyelembe vettük Tata Város Integrált Településfejlesztési Stratégiáját (2015), Tata Város Gazdasági Programját, mely 2020-2025 közöttre határozta meg a város fejlődését, valamint Tata Város Településfejlesztési Koncepcióját, mely a 2021-2050 közötti időszakra szól.

A Fellner Jakab Programot két részre bontottuk: az Építészeti és Közlekedésfejlesztési programra, összesen 13 alprogramban több, mint 150 (építészeti program több, mint 70, közlekedési program csaknem 80) programelemmel. Ezek között számos komplex megközelítést igénylő, együtt tervezendő és összefüggéseiben megvalósítandó program szerepel.

Okos életkörülmények alrendszer

Az okos városban kiemelt figyelem fordul a környezet, benne a minőségi épített környezetre. Ebben Tata építészeti örökségének, építészeti hagyományainak nagy szerepe van: pozitív hatással van az életkörülményekre, az életminőségre. Az építészeti örökség fenntartása és fejlesztése a város kiemelt feladata. Az Okos életkörülmények, életminőség alrendszer programelemeit okos város logóval jelöljük.

II.1. TATA SZÍVE ALPROGRAM – TATA ÉS TÓVÁROS KÖZÖTTI TERÜLET, A TATAI VÁR ÉS ELŐTERE FEJLESZTÉSE

A Tata Szíve Alprogram elemei

- * a Tata Szíve tervpályázat alapján aktív zöldfelületek kialakításával megújul a Művelődési Ház, a volt szakrendelő, a várkanyar, a várig terjedő közterület, mely a tatai nagyrendezvények helyszínéül is szolgálhat, enyhítve az Öreg-tó partja alkalmanként túlzott környezeti terhelését, ennek keretében a következő részfeladatok oldandók meg:
- * a Kuny Domokos Múzeum kiállítóhelyeinek és kiszolgáló tereinek elhelyezése a Tata Szíve Program keretében a volt szakorvosi rendelőintézet rekonstruált épületében
- * a jelenlegi Művelődési Ház újjáépítése, a Kulturális és Szabadidőközpont létrehozása
- * a két rekonstruált – új városközpontot formáló – új intézmény és a várig terjedő közterület tájépítészeti, zöldfelületi megújítása során olyan köztér létrehozása, amely a praktikus és szerethető hétköznapi használaton túl nagyrendezvények befogadására is alkalmas lesz (tehermentesítve a jelenlegi helyszíneket)

A tatai vár és várások rekonstrukció programelemei

- * a tatai vár ingatlanegyüttesének tulajdonosi egységesítése
- * koncepció készítése a vár és környezete megújítására a Kuny Domokos Múzeummal karöltve
- * a tatai vár komplex – építészeti, tájépítészeti és tartalmi rekonstrukciója – (várként történő kulturális és turisztikai hasznosítás) önkormányzati, illetve állami forrásból
- * Mátyás király lovas szobrának elhelyezése – Nagy János szobrászművész alkotása
- * a várások funkcióbővítő hasznosítása a tataiak számára a halászati funkciók és a vendéglátás megtartásával

II.2. AZ ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG VÉDELME ALPROGRAM – MŰEMLÉKVÉDELEM, HELYI ÉRTÉKVÉDELEM

- * az Esterházy-kastély rekonstrukciójának további ütemei – Kiskastély, melléképületek, történelmi kert felújítása, hasznosítása a tataiak bevonásával
- * a Szent Kereszt Plébániatemplom előtti terület felújítása a barokk kori műemlék épülettel és a Kossuth térrel összhangban,
- * az egykori Esterházy fedett lovarda és lóistálló rehabilitációja
- * az Angolkert rekonstrukciójának részeként a múromok, Török mecset, angolkerti kapuk, griffek, mikroarchitektúra elemeinek rekonstrukciója (ld. I.4.-ben is)
- * új program kidolgozása a tulajdonosokkal együttműködve a városban lévő, még rehabilitáció előtt álló malmok megújítására, funkcióval való megtöltésére (pl. Miklós-malom, Cifra-malom, Wéber-malom)
- * a Kálvária-domb természetvédelmi területen a Kálvária-kápolna belső felújítása, az ipari környezet megszüntetése
- * a Kőfaragó Ház rekonstrukció II. üteme (szállás, belső udvar, terasz, illemhely)
- * a tetőzet felújítása és a kápolna műemléki rekonstrukciója a volt Piarista Rendházban
- * a malmok bemutatása és hasznosítása érdekében klaszter létrehozása
- * a Tatai Malmok Útja, mint tematikus útvonal megvalósítása IKT eszközökkel (ismertető füzetek, városi séta, digitális vezető)

II.3. A TATAI VÁROSARCULAT FEJLESZTÉSE ALPROGRAM

A Tata Brand – Városmárka a város és intézményeinek egységes megjelenése IKT eszközökkel (a város logója, a város lényegét leíró szlogenek, arculati elemek Tata megjelenítésében, megjelenés a turisztikai arculat terén, marketing és ajándéktárgyakon, sajtóban, honlapon, applikációkban, bővebben ld. X.6. alprogramban)

- * a városarculat a Tata Brand - Városmárka szerves része, a tatai építészeti, közterületi mikroarchitektúra elemkincs összeállítása, használatának támogatása, IKT eszközökkel
- * közterületi mikroarchitektúra pályázat kiírása a védett városmag számára
- * a Településképi Arculati Kézikönyv alkalmazásának minél szélesebb körű elterjesztése szakmai és civil körökben, a Településképi Rendelet előírásai betartatásának ellenőrzése
- * Tatai Ablakok és Tatai Kapuk plakátok elkészítése, terjesztése elsősorban közintézményekben

- * a várossziluett-védelmi övezetekben megfogalmazott előírások biztosítása az építkezések során
- * a műemléki és tájépítészeti szempontok teljes körű figyelembevétele a fejlesztések során
- * a kiemelt műemléki területeken a zavaró légvezetékek föld alá helyezése
- * az üzletek esetében – különös tekintettel a műemléki jelentőségű területen – az arculat (felirat, kirakat, cégér, reklámfelületek) javítása érdekében a helyi védelem, ellenőrzés megerősítése
- * az Ady Endre utcában a Kristály Szálló és a Magyary Zoltán Tudásközpont közötti szakaszon az üzletek homlokzati rekonstrukciója (az elavult előtető elbontása, helyette a Spar áruházon lévő előtetővel azonos megoldás építése)
- * az Ady Endre utcában az Est Mozi előtti építmény (előtető, terasz és pavilon) városképi és közterületi megjelenésének felülvizsgálata
- * városképi szempontból kedvezőtlen beépítések homlokzati rekonstrukciója (pl. zöld homlokzattal)
- * kulturált közterületi illemhelyek felújítása, létesítése

II.4. INTÉZMÉNYFEJLESZTÉSI ALPROGRAM – BÖLCSŐDÉK, ÓVODÁK, ÁLTALÁNOS ÉS KÖZÉPISKOLÁK, FELSŐFOKÚ OKTATÁSI ÉS EGYÉB INTÉZMÉNYEK FEJLESZTÉSEI

- * kertvárosi óvoda építése
- * gondozási egység és kapcsolódó helyiségek felújítása a Csillagsziget Bölcsődében
- * csoportszobák bővítése a Tatai Kertvárosi Óvoda Fürdő utcai Néphagyományőrző Tagintézményében
- * csoportszobák bővítése a Geszti Óvodában
- * szükség szerint, ahol még nincsen, tornaszoba kialakítása valamennyi óvodában
- * szükség szerint fejlesztőszobák kialakítása az óvodákban
- * az igényelt kapacitású óvoda/bölcsőde fejlesztések az új lakóterületeken (településfejlesztési megállapodások keretében)
- * a balatonszepezdi gyermektábor külső-belső, valamint tartalmi fejlesztése, külső vállalkozó bevonásával
- * az Új Úti Diákotthon fejlesztésének támogatása a Tankerülettel való együttműködésben
- * a tatai volt Piarista Rendház felújításának folytatása (oktatási, kutatási célokra)
- * a volt Zsinagóga Kiállítóhely felújítása, Bibliai Örökségünk Háza számára (ld. V.2.)

II.5. LAKÓTERÜLETI ALPROGRAM – OTTHONTEREMTÉS ÚJ ALAPOKON

- * átfogó, hosszútávú otthonteremtési program kidolgozása a demográfiai stabilitás és a kedvezőbb lakásstruktúra érdekében a jelenleg itt élők és az itt letelepedni szándékozók bevonásával
- * fiatalok első lakáshoz jutásának támogatása pl. ún. „fecskeház” programmal
- * idősek lakhatásának elősegítése Idősek Otthona, Nyugdíjas Ház fejlesztéssel
- * az előző kettő összekapcsolása a körkörös lakhatás érdekében az érdekeltek bevonásával
- * a lakhatási mobilitás támogatása a belső városrészekben a szociális városrehabilitáció eszközeivel
- * lakásépítési területek előkészítése környezetvédelmi, ökológiai és közösségszervezési szempontok alapján
- * a Kakas utca - Naszályi út közötti fejlesztési terület telekalakítási tervének elkészítése
- * Újhegyen a bölcsőde környezetében lakóterületi fejlesztés
- * Komáromi út 2-4. sz. ingatlan rehabilitációja – orvosi rendelő és lakásépítés, együttműködve a tulajdonostársakkal
- * Kocsi út 8. (volt Tornynos Presszó ingatlana) és a szomszédos Kálvária út 4. sz. ingatlan rehabilitációja, lakásfelújítás
- * a Magyar Honvédséggel otthonteremtési, letelepedési megállapodás kötése
- * energetikai, energiatakarékossági javaslatok az otthonteremtésben (ld. Bláthy Ottó Program III.1.)

II.6. AGOSTYÁN KERTVÁROS, NAGYKERT ÉS ÚJHEGY FEJLESZTÉSE ALPROGRAM – ALKÖZPONTOK KIALAKÍTÁSA

- * az agostyáni Községi Ház és Könyvtár felújítása a helyi civil szervezetekkel és a Tatai Német Nemzetiségi Önkormányzattal együttműködve
- * A Tatai Rend-ház Kft által kidolgozott Augustin Hof program megvalósítása a tatai Német Nemzetiségi Önkormányzattal együttműködve az agostyáni német nemzetiségi kultúrház bevonásával
- * a Kertvárosban a szükséges és az itt élők által igényelt kereskedelmi, szolgáltató, közösségi intézmények létesítésével alközpont létrehozásának elősegítése a zöldfelület megőrzésével, fejlesztésével
- * az újhegyi városrészben intézményi és zöldfelületi fejlesztéssel alközpont továbbfejlesztése (óvoda építése)

- * Fáklya utca és környezete fejlesztése, a régi büfésor cseréje, mosdóblokk kialakítása
- * a Nagykert városrészben játszó és sportolási funkciójú közösségi tér létesítése, az alközponti szolgáltatások megerősítése

II.7. A LAKÓTELEPEK REKONSTRUKCIÓJA, REHABILITÁCIÓJA, REVITALIZÁCIÓJA ALPROGRAM

- * célzott társadalmi-gazdasági konzultációk a lakótelepeken élőkkel
- * a lakótelepi közterületek, zöldfelületek rehabilitációja, minőségi megújítása az itt élőkkel
- * az ún. úszótelkes kialakítás felváltása a lakóközösség számára tartós használatba adott közterekkel
- * társasházak energetikai fejlesztésének elősegítése (pl. hőszivattyús-napelemes rendszerek kombinációjával)
- * értéknövelő felújítások, fejlesztések elvégzése
- * lakótelepi épületek teljes körű felújításának elősegítése az itt élőkkel együttműködve
- * extenzív zöldtetők létesítésének propagálása kiadvánnyal (épülethűtés, csapadékvíz csillapított elvezetése)
- * zöldfalak, zöldhomlokzatok kialakításának propagálása kiadvánnyal (épülethűtés)
- * lakótelepi közösségi terek létrehozásának segítése a lakóközösségek bevonásával
- * korszerű játszóterek kialakítása a lakótelepeken
- * a lakótelepekből lakóparkok kialakítása, közösségi működtetés, fenntartás
- * lakótelepi közösségi kertek létesítése
- * lakótelep megújítási mintaprojekt lehetőségek ismertetése az itt élőkkel együttműködve

Okos közlekedési alrendszer

Tata közlekedési programjában az okos közlekedés módszertanával és eszközrendszerével kívánunk élni. Okos közlekedés alrendszer alatt a fenntartható és szolgáltatás központú közlekedésfejlesztést, a nem motorizált és közösségi közlekedési formák támogatását, a multimodális elérés biztosítását (az egyes közlekedési ágak közötti rendszer szintű és konkrét téri kapcsolatok kiépítését) valamint a szolgáltatások minden pontján megvalósított IKT integrációt értjük. A tágran értelmezett közlekedés – amibe beletartozik a gyaloglás is – problémáit hatékonyan, megbízhatóan és környezettudatosan kell megoldani. Nem elegendő, ha csupán az információs és kommunikációs technológiákat hívjuk segítségül, szükség van megfelelő akciótervekre, irányelvekre, amelyek kijelölik az utat a közlekedési lehetőségek kiszélesítésére, minőségbiztosításra és egy integrált városi logisztika kialakítására. Az Okos közlekedés alrendszer programelemeit okos város logóval jelöljük.

II.8. ÁTFOGÓ KÖZLEKEDÉSI, VASÚTFEJLESZTÉSI ALPROGRAM – FŐUTAK, VASÚTVONAL, MEGÁLLÓK, KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE, ÖSSZEHANGOLÁSA

Vasútfejlesztéssel kapcsolatos programelemek

- * az 1. sz. vasúti fővonal nyomvonal korrekciója a nagyobb sebesség elérése érdekében
- * az Agostyán és Baj felé vezető utakon az egyszintű vasúti kereszteződés külön szintűvé alakítása
- * intermodális, azaz eszközváltó csomópont kialakítása a tatai vasútállomáson – az autóbuszállomás áthelyezése a pályaudvar mellé a városközpontból, taxiállomás, P+R parkoló, B+R fedett kerékpártárolók, az eszközváltást segítő intézmények (szolgáltatás, kereskedelem), autómegosztó parkolóhelyek létesítése
- * körforgalom építése a Bacsó Béla utca (1-es számú főút városi átkelő szakasza) és a Gesztenye fasor kereszteződésében a vasútállomás jobb megközelítése érdekében

Az 1. számú főútvonallal kapcsolatos programelemek

- * az 1-es számú főútvonal Tatabányát délről, Tatát nyugatról megkerülő kiváltása
- * az Ady Endre utca (az 1-es számú főútvonal városi átkelő szakasza) teljes körű – közterületi, zöldfelületi és homlokzatképzési – rehabilitációja a Május 1 út – Ady Endre utca körforgalom, Országgyűlés tér és a Baji út között, az előző pont megvalósítása ezt nagy mértékben segítené, ezzel Tóváros főutcája valódi kereskedelmi, szolgáltató, vendéglátó főutcává válik (ún. „mainstreet” program megvalósítása), tervezés és megvalósítás az itt élőkkel együttműködve
- * a Baji út és az Ady Endre utca (1-es számú főút városi átkelő szakasza) csomópontjának korszerűsítése (körforgalom kialakítása)

Közösségi közlekedéssel kapcsolatos programelemek

- * kistérségi átfogó közlekedési koncepció kidolgozása, mindennemű közlekedési eszköz figyelembevételével forgalomszámlálási adatok alapján (átmenő, eredő, célforgalom és távolsági kapcsolatok figyelembevételével)
- * elektromos autóbuszok forgalomba állítása
- * átfogó és folyamatos forgalomszámlálás, felmérés a közösségi közlekedés hatékonyabbá tétele érdekében (idő- és térbeli vonatkozásban egyaránt)
- * a közösségi közlekedés racionalizálása, minőségi, fenntartható közösségi közlekedés fejlesztése, a belvárostól távol lévő lakóövezetek széleskörű bevonásával, a szolgáltatásoknak az igényekhez viszonyított arányosításával
- * utastájékoztatási rendszer fejlesztése városi alkalmazáson keresztül
- * a taxis forgalom bevonása a közösségi közlekedésbe a Tatán élők számára a Tata Kártya igénybevételével
- * Agostyán és Tata közötti közlekedés biztonságosabbá tétele, közvilágítás fejlesztése

II.9. TATAI UTAK ÉS TEREK FEJLESZTÉSE ALPROGRAM

- * Digitális Útkataszter létrehozása (burkolat, minőség, állapot, beavatkozási igény meghatározása pontozásos rendszerrel, folyamatos frissítéssel) – az Okos Város program keretében
- * átfogó rendszerterv utcáink, tereink kialakítására, rehabilitálására az Egészséges Utcák megközelítés alapján (Az emberek szívesen sétálnak és bicikliznek, Mindenki otthon érzi magát, Egyszerű átkelni az úttesten, Az emberek biztonságban érzik magukat, Van mit látni és csinálni, Van hol félreállni és megpihenni, Az emberek jól érzik magukat, Nincs túl nagy zaj, Tiszta a levegő, Vannak árnyékos és védett helyek)
- * a városba bevezető utcák felújítása (pl. Honvéd utca, Kocsi út, Naszályi út, Kakas utca, Vértesszőlősi út, Komáromi utca)
- * tóvárosi utcák felújítása (pl. Újréti utca, Lovassy utca, Újvilág utca stb.)
- * tatai terek felújítása (pl. Hősök tere és az összekötő utcák rekonstrukciója, forgalomcsillapítással; az Eszperantó tér megújítása a Kertvárosban, alközponti funkciókkal; az Erzsébet királyné tér megújítása Tóvároson; Mindszenty tér felújítása, közterületrendezés; Kodály tér felújítása zöldfelületi rekonstrukcióval stb.), az itt élőkkel együttműködve

- * a Szent Kereszt Plébániatemplom előtti tér felújítása a barokk műemlékkel összhangban
- * a Szomódi, az Agostyáni és a Baji út összekötése Újhegyen keresztül
- * a Fényes fasor megújítása és szélesítése a kettős védett gesztenyefasor figyelembevételével
- * Tata-Ipari park úthálózati és vele összefüggésben infrastruktúra fejlesztések
- * szükséges forgalomtechnikai beavatkozások, kiskorrekciók jegyzékének összeállítása, fokozatos megvalósításuk

II.10. A MEGÉRKEZÉS HELYEI, TEMATIKUS ÚTVONALAK ALPROGRAM – A VÁROSI TÁJÉKOZTATÁS RENDSZERÉNEK FORMÁLÁSA A KÖZLEKÉDÉSHEZ KAPCSOLVA

- * részletes ismertető tábla kihelyezése a remeteségi benzinkútnál Tatáról
- * az M1-es autópálya tatai lehajtójánál lévő körforgalom utáni térkép összehangolása a remeteségi táblával
- * a tatai Tematikus útvonalak digitalizált IKT alkalmazású helymeghatározással és ismertetéssel történő megjelenítése
- * ismertető tábla és térkép kihelyezése a frekventált turisztikai megérkezési pontoknál (pl. a Kodály téren, az Építők parkjánál, a Kastély térnél, a Hattyúliget utcánál, az Erzsébet királyné térnél, Fényes forrásvidék bejáratánál, Kálvária dombnál stb.), IKT-alkalmazás lehetőségével
- * Turisztikai Desztináció Menedzsment (TDM) turisztikai információs rendszer monitoringja és folyamatos frissítése, megújítása
- * ismertető tábla és térkép kihelyezése a vasútállomásokon, QR kóddal
- * ismertető tábla és térkép kihelyezése Agostyánban, QR kóddal
- * az Által-ér völgyi kerékpárút kiemelt pontjain interaktív információs tábla elhelyezése(pl. Fáklya utcai végénél, a vár kapujánál, Fényes forrásvidéknél)
- * céljelölő táblák aktualizálása a városban

II.11. A VÁROSKÖZPONT TEHERMENTESÍTÉSE ALPROGRAM – A MÁJUS 1. ÚT REHABILITÁCIÓJA, ÚJ ÚT FEJLESZTÉSE, A FŐ KÖZLEKEDÉSI UTAK ÉS CSOMÓPONTJAİK

- * Május 1. út - Nagykert utca csomópontjának kezelése
- * a Május 1. út még meglévő „foghíjainak” rendezése
- * a Kőkúti iskola előtti közterület-fejlesztés a Május 1. útig (kertvégek)

- * a Volán buszállomás áthelyezése a Tata vasútállomás leendő intermodális csomópontjába, az állomáson ezután buszmegálló szolgálja majd az utasokat (ld. II.8.)
- * az előző pont alapján felszabaduló terület integrálása Tata Szíve fejlesztési programba (a tatai vár előterének kiegészítése a műemlék érvényesülése szempontjából rendkívül érzékeny helyszínen)
- * Környei utca - Táncsics Mihály utca - Kocsi út - Dadi út csomópontjának kezelése (körforgalom)
- * Új út - Oroszlányi út - Fényes fasor csomópontjának kezelése (körforgalom) – építés alatt
- * Bezerédi utca – Mikoviny utca – Bajcsy Zsilinszky út csomópontjának rendezése (körforgalom)

II. 12. GYALOGOS KÖZLEKEDÉS, PARKOLÁS, FORGALOMCSILLAPÍTÁS, AKADÁLYMENTESÍTÉS ALPROGRAM

Gyalogos közlekedés programelemei:

- * Digitális Járdakataszter létesítése; állapotfelmérés, burkolatok, minőségi jellemzők, szakmai pontozási rendszer felállítása, folyamatos frissítése; az Okos Város program részeként
- * a város járdaépítésre váró utcáinak felmérése
- * városi járdaépítési, -felújítási pályázat kidolgozása, végrehajtása a szakmai pontozási rendszer szerinti felújítási sorrend szerint
- * a lehulló csapadékot az alépítménybe vezető járdaburkolat alkalmazásának vizsgálata
- * azon körzet kijelölése, ahol a járdák felújítása, létesítése csak kiselemes burkolattal lehetséges
- * Tata Gyalogosbarát Város Konceptió ill. Stratégia, Akcióterv kidolgozása
- * a gyalogátkelők ellátása jelzőlámpákkal, ún. „okos, intelligens zebrák” létesítése
- * a gyalogos átjárók hangjelzéssel való ellátása és a járdával azonos szintre emelése a templomok, boltok, buszmegállók környékén
- * a gyalogos hálózatok, sétányok felújítása, fejlesztése, komfortosabbá tétele (közvilágítással, utcabútorokkal)
- * Miénk a tér! közterületfejlesztési pályázat kiírása a tataiak bevonására a közösségi használat fejlesztése, bővítése érdekében (a kisebb terek, teresedések számba vétele, ajánlások lakóközösségek számára a pályázatokhoz)

Parkolás programelemei:

- * intermodális (eszközváltó) csomópont létesítése a tatai pályaudvarnál, ennek keretében P+R, B+R, autómegosztó parkolók létesítése a közösségi közlekedés fokozottabb igénybe vételére
- * P+R, B+R parkolók kialakítása a városi és városközponti érkezési pontokon, a főbb közösségi közlekedési megállók környezetében
- * a parkolási rendszer részletes vizsgálata, szükség szerinti fejlesztése, különös tekintettel a városközponti területekre
- * zöld parkolók építése (vízáteresztő burkolat, esőkertek, fa- és cserjetelepítés, zöldfelületbe ágyazott parkolóállások)
- * a legfrekvenciáltabb helyeken időkorlátos parkolási zónák meghatározása (forgalomszabályozási, forgalomtechnikai cézzattal), IKT-alkalmazással
- * a Szent Kereszt Plébániatemplom mögötti parkoló rendezése, igényes burkolása, fásított kivitelben, esőkerttel, parkosítással a műemlék érvényesülésének figyelembevételével
- * parkoló, parkolóház létesítése a Dobroszláv utcai fűtőmű helyén
- * új parkolóhelyek kialakítása a városi sportcsarnok környékén
- * anya- és bababarát parkolóhelyek kialakítása a nagy forgalmú üzletek, intézmények közvetlen közelében

Forgalomcsillapítás programelemei:

- * forgalomkorlátozott és a gépkocsiforgalomtól elzárt zónák kialakítása a történelmi városmagban, illetve egyes turisztikailag kiemelt területeken
- * forgalomcsillapított (Tempo30) zónák kialakítása a kertvárosias városrészekben
- * a forgalomcsillapítás kiterjesztése a lakóterületek belső útjaira az itt élőkkel egyeztetve
- * a Hattyúliget utca vegyes forgalmi úttá alakítása, az Angolkert pálmaházi bejárójának tehermentesítése, új bejárat létesítése
- * a Kodály tér megújítása: közterületrendezés, forgalomcsillapítás környezetbe illesztett parkolóhelyek kialakítása

Akadálymentesítés programelemei:

- * átfogó akadálymentesítési program kidolgozása, végrehajtása (épített környezet és közterületek)
- * az intézmények akadálymentes megközelítésének és belső közlekedésének biztosítása
- * akadálymentes gyalogos felületek biztosítása, ebbe beletartozik a folyamatos felújításuk is
- * alacsonypadlós buszok forgalomba állítása

II. 13. A KERÉKPÁROS ÉS EGYÉB KÖZLEKEDÉSI ESZKÖZÖK FEJLESZTÉSE ALPROGRAM

- * a Nemzetközi kerékpárút (EUROVELO) városi átkelési szakaszainak megépítése
- * belterületi kerékpárút építése I. ütem, nyertes pályázat az Alkotmány utcától a Fényes fürdőig (több szakasz engedélyezett a Magyar Közút tervei alapján)
- * a kerékpáros hálózat fejlesztése a belső városrészekben belül, a települések és településrészek között a hivatás- és rekreációs jellegű forgalom számára, kapcsolódva a regionális kerékpárút-hálózatokhoz
- * a közintézmények mellett kulturált és őrzött kerékpártárolók kialakítása
- * energiahatékony és környezetkímélő közlekedési eszközfejlesztés ösztönzése, elektromos és hibrid autók alkalmazásának támogatása (töltőpontok kialakítása)
- * mikromobilitási eszközök alkalmazásának szabályozása, támogatása (pl. roller, elektromos roller, segway, elektromos teherbiciklik) kölcsönző rendszer fenntartása ugyanezekre bankkártyás fizetős rendszerrel (jelképes összegért), további fejlesztése (vasútállomásokon, frekventált turisztikai helyszíneken)
- * autómegosztó rendszerek alkalmazásának propagálása
- * autómegosztó parkolóállások biztosítása a főbb közlekedési csomópontok közelében, továbbá a leendő intermodális csomópontban a vasútállomásnál

III. BLÁTHY OTTÓ ENERGETIKAI, ZÖLD ÁTÁLLÁSI, KLÍMAVÉDELMI PROGRAM

Bláthy Ottó Titusz (Tata, 1860 – Budapest, 1939) gépészmérnök, feltaláló, a Magyar Tudományos Akadémia tagja. Iskoláit Tatán és Bécsben végezte. 1882-ben szerzett gépészmérnöki diplomát a Bécsi Műegyetemen. Mivel saját bevallása szerint az egyetemen elektrotechnikából semmit sem tanult, ezért elméleti szinten kezdett foglalkozni az elektromosság alaptörvényeivel. Bláthy ismeretei a mágneses körök kialakítása terén döntő jelentőségűek lettek a transzformátor kialakításánál.

A Ganz villamossági üzemben 1885-ben Zipernowsky Károllyal és Déri Miksával feltalálta a energiaátvitelre is alkalmas zárt vasmagú transzformátort. A szakvilágnak az 1885-ös budapesti Országos Kiállításon mutatták be. Számos egyéb találmánya is volt, például a villamos fogyasztásmérő és a háromfázisú generátor is. 1886-tól 96 bejelentett szabadalma volt. 1889-ben hozták forgalomba szabadalmazott, indukciós fogyasztásmérőit. A minden lakásban megtalálható „villanyóra” lényegében ma is ugyanolyan szerkezet, mint amilyenek ő megalkotta. Kandó Kálmán 1931-es halála után ő dolgozta át és fejezte be a Kandó-mozdonyok fázisváltójának konstrukcióját. Nevét Tatán a Bláthy Ottó Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium őrzi.

A Bláthy Ottó Program immár önálló programként való szerepeltetését az energetika, a zöld átállás és a klímavédelem felértékelődése és jelentősége indokolja, a program 6 alprogramjában több, mint 70 programelem szerepel.

Okos életkörülmények alrendszer A Tata Okos Város kialakításában az Okos környezet alrendszer alatt a fenntartható környezeti erőforrás-gazdálkodást (megújuló energia, víz- és hulladékgazdálkodás), a levegőminőség javítását célzó intézkedéseket, a városok klímaváltozáshoz való adaptációs készségének növelését, az épített környezet energiahatékony kialakítását értjük. Az urbanizáció révén folyamatosan növekszik az igény a fenntartható megoldásokra: biztos energiaellátásra (a megújuló energiaforrások részarányának jelentős növelésére), friss ivóvízre, hatékony közlekedésre és erőforrás-gazdálkodásra. Ezek e fejezet több alprogramjában, programelemében jelennek meg, jelöléssel.

III.1. TATAI ENERGETIKAI ALPROGRAM – A FENNTARTHATÓSÁG, TAKARÉKOSSÁG JEGYÉBEN ENERGETIKAI, ENERGIATAKARÉKOSSÁGI JAVASLATOK AZ INTÉZMÉNYEKBEN ÉS AZ OTTHONTEREMTÉSHEZ

Az intézményekben:

- * Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv elkészítése
- * az önkormányzati fenntartású intézmények energiagazdálkodási adatbázisának létrehozása (folyamatos mérés és értékelés, majd ennek alapján takarékoskodási intézkedések készítése)
- * önkormányzati intézmények energetikai, energiatakarékosági felújításának támogatása
- * primer energiafelhasználás csökkentését célzó intézkedések bevezetése (földgáz, villamosenergia felhasználás csökkentése dolgozói szemléletformálással, időkapcsolós fűtési és világítási rendszerek telepítésével stb.)
- * városi szintű napenergiatérkép készítése külső partner bevonásával, lakossági és intézményi szolgáltatásként (Esztergom példájára)
- * energiatudatos épületautomatizálási rendszerek kiépítése az önkormányzati intézményekben
- * a BUILD UPON Épületfelújítási Keretrendszer alkalmazása
- * az energiafüggetlenség elérése érdekében az intézményi és lakossági fűtéshez kapcsolódó felelős és innovatív gyakorlatok és új, környezetkímélő technológiák támogatása a Tatai Öko-Innovációs Központ közreműködésével (ld. VII.1.)
- * energiaközösségek létrehozása az önkormányzat részvételével
- * az energiaközösségekkel a megújuló energiaforrások rendszerszintű alkalmazása intézményekben, ipari, gazdasági létesítményekben, lakóépületekben (napelemek energiatermelésre, napkollektorok melegvízellátásra, hőszivattyú-napelem kombinációk alkalmazása)
- * kisméretű, egyedi szélmotorok alkalmazásának elősegítése (elsősorban üzemi és mezőgazdasági létesítmények esetében) a madárvédelem szempontjainak betartásával

A távfűtési és egyéni energetikai rendszerekben:

- * a távhő fogyasztók számának növelése, kisebb településrészek ellátása (családi lakóházak övezetekben is) – felkészülés a 2030-tól bevezetésre kerülő korszerűtlen gázkazánok tiltására

- * a távfűtésben alternatív energiaforrások alkalmazása (geotermikus energia, biomassa stb.), aktív közreműködés a Tatai-medence biomassa előállító és hasznosító rendszerének kialakításában, a tatai távhőrendszer helyi, térségi beszállítási lehetőségeinek megteremtése érdekében 📍
- * decentralizáltan működő, geotermikus energiára épülő fűtési rendszer kialakítása (elsőként egy mintaterülettel, -épülettel) 📍
- * önkormányzati tulajdonú erdőterületen keletkező aprítékból – mezőgazdasági melléktermék hozzáadásával – biobrikett üzem létesítése a gazdaságos energetikai alapanyag-ellátás, biomassa alkalmazása érdekében
- * kísérleti jelleggel telepített energiaerdő program értékelése, a program folytatása megfelelő hatékonyság esetén
- * Tata meglévő és kihasználatlan geotermális energiájának hasznosítása a fűtési rendszerekben és a mezőgazdálkodásban (jelenleg elfolyó 18-22 fokos vizek egész évben) az Öko-Innovációs Központ közreműködésével (mintaprojekt) 📍
- * alternatív energiaellátási módok alkalmazása a Fényes fürdőn (vízi turbina, hőszivattyú) 📍

Az otthonteremtésben és -megújításban:

- * az alternatív energiaforrások és közműrendszerek alkalmazásának támogatása az otthonteremtésben és a felújítások során szemléletformálással 📍
- * egyedi alkalmazású megújuló energiák előmozdítása (pl. napkollektor, szélkerék, hőszivattyú) 📍
- * a passzív napenergia hasznosítás elterjesztése, propagálása az otthonteremtésben 📍
- * a klímaberendezések helyett hatékony árnyékolási rendszerek propagálása 📍
- * lapostetőkön zöldtetők alkalmazásának propagálása 📍
- * napelemes tetőcserepek népszerűsítése, különösen a műemléki környezetben 📍
- * korszerű kazánok népszerűsítése, lakossági vegyestüzelésű kazánok esetében a megújuló tüzelőanyagok népszerűsítése a hagyományos tüzelőanyagokkal és a háztartási hulladékok égetésével szemben
- * LED izzócsere program folytatása a háztartások számára

Köz- és díszvilágítás terén:

- * közvilágítás és díszvilágítás fejlesztése, meglévő és újonnan telepítendő díszvilágításnál energiatakarékos izzók és időkapcsolós megoldás használata 📍
- * okos, integrált utcai világítás és térfigyelés vezérlés világítási profilok és igénybevételi típusok szerint, közterek megfigyelése érzékelőkkel 📍

- * a Cseke-tavi sétány éjszakai kivilágításának energiatakarékos megoldása, a fényszennyezés kizárásával
- * a Tópart sétány és tóparti kerékpárút világításának energiatakarékos megoldása (60 LED-es lámpatest elhelyezése 2 km hosszban), a fényszennyezés kizárásával
- * napelemes közvilágítási rendszerek fejlesztése közterületen (pl. játszótereken)

III.2. TATAI ZÖLD ÁTÁLLÁSI ALPROGRAM A VÁROSI KÖZLEKEDÉSI RENDSZEREKBE – A MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOKRA VALÓ ÁTÁLLÁS, A FENNTARTHATÓSÁG BIZTOSÍTÁSA A KÖZLEKEDÉSBEN

- * forgalomcsillapított övezetek létrehozása és kerékpáros közlekedés fejlesztése a településen
- * alternatív hajtású járművek elterjedésének támogatása (töltőpontok telepítése, töltési szolgáltatás indítása, szemléletformálás)
- * az önkormányzati gépjárműflotta cseréje elektromos vagy hibrid járművekre
- * kerékpárutak hálózati szemléletű fejlesztése a Magyar Közút Zrt. által engedélyezett belterületi szakaszokon
- * mikromobilitási eszközök ésszerű használatának népszerűsítése, alkalmazásuk támogatása (pl. roller, elektromos roller, segway)
- * mikromobilitási cserepontok létrehozása
- * helyi kedvezményprogram a mikromobilitási eszközök alkalmazására (cégek bevonása, Tata kártya alkalmazása)

III.3. TATAI VÍZI ÉS EGYÉB KÖZMŰVEK FEJLESZTÉSE ALPROGRAM – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZÁS, CSAPADÉKVÍZ-KEZELÉS FEJLESZTÉSE

- * Tata Vízkörforgásos Város Konceptió kidolgozása - radikális szemléletváltásra van szükség a városi vízgazdálkodásban (vízelvezetés helyett vízmegtartás és komplex hasznosítás)
- * az új fejlesztési területek infrastruktúrájának kiépítése összehangolt módon
- * „klimatizált utcák” programjának elindítása (városi hőtérkép alapján klimatizált területek kialakítása növényzet telepítésével, árnyékolással, ivókutakkal, a burkolatok világosításával, olyan helyeken, ahol a legnagyobb melegre lehet számítani, illetve ahol a legtöbb az idős és/vagy gyermek)
- * a szennyvízcsatorna-hálózat bővítése a beépítésre szánt területeken, hosszú távú terv elfogadása a szennyvízcsatorna-rendszer kialakítására a város külterületi részein, különösen Újhegyben és a Naszályi út melletti területen

- * a hosszú távon várhatóan csatornázatlanul maradó ingatlanok felmérése, itt a szennyvízelvezetésben és -kezelésben egyedi, biológiai kisszennyvíztisztítók alkalmazási lehetőségeinek vizsgálata, mintaprojekt létesítése
- * természetközeli csapadékvíz-gazdálkodási rendszer létrehozása decentralizált módon, de városi léptékben: a beszivárogtatás növelésével (pl. esőkertek, gyepesített árkok létesítésével, vízáteresztő burkolatok alkalmazásával); csapadékvíztárolás mértékének növelése (felszín alatti és felszíni tározókkal, szikkasztással); csillapított elvezetéssel; esővíz-felhasználással parkok, kertek öntözésére – fenntartható városi csapadékvíz-kezelő rendszer (SUDS) kialakítása, ahol ez lehetséges
- * a vízmegtartási lehetőségek kiaknázásának népszerűsítése az itt élőkkel együttműködve
- * az öntözésre fűrt kutak alkalmazása városi zöldfelületekben, parkokban, kertekben, közösségi kertekben az ott élők összefogásával lakóközterekben, lakótelepeken, új lakóterületi fejlesztésekben
- * a Kosréti vízfolyás kiváltása
- * a Fáklya utcai főgyűjtő megépítése
- * önkormányzati ingatlanokban az ivóvíz-takarékosság eszközrendszerének további kiépítése
- * a Deák Ferenc utcai csapadékcsatorna nyomvonalának kiváltása és befogadóképességének növelése (részben megvalósult)
- * a József Attila utcai csapadékvíz-elvezetési problémák megoldása (részben megvalósult)
- * a Komáromi utcai csapadékvíz-elvezetési problémák megoldása (részben megvalósult)
- * Újhegy városrész csapadékvíz-elvezetés fejlesztése
- * közműhálózat korszerűsítése a Fényes-fürdőn ökológiai jelleggel (táj- és természetközeli, fenntartható megoldásokkal) – a további építészeti rekonstrukcióval párhuzamosan (törpe vízerőmű, vízturbina)
- * csobogók, ivókutak, szökőkutak, vízjátékok elhelyezése a városban (a vizek látható, érzékelhető, élvezhető jelenlétének erősítése Tatán)
- * esővízgyűjtő tartályok lakossági célú támogatása (évi 200-300 db pályázat útján)

III.4. TATAI KLÍMAVÉDELMI ALPROGRAM – KLÍMASTRATÉGIA

A klímavédelmi alprogram programelemeinek megfogalmazásában támaszkodtunk Tata Város Klímastratégia 2018-2030 dokumentumra, ebben mitigációs, azaz ÜHG kibocsátás-csökkentő, adaptációs és szemléletformáló célok fogalmazódtak meg.

Általános célok:

- * Tata Város Klímastratégia 2018-2030 két évenkénti felülvizsgálata
- * a tatai klímaplatform további működtetése
- * Környezeti Mérési Hálózat (levegő, víz, talaj, élővilág) kialakítása, fejlesztése és működtetése Tatán
- * a Települési Alkalmazkodási Barométer alkalmazása a klímavédelmi tervezés és intézkedések végrehajtása, monitorozása során
- * a tatai természeti erőforrások – elsősorban az itt feltörő karsztvíz – a város szolgálatában maradjanak, az ehhez szükséges intézkedések megtétele
- * Tatán működő intézmények energetikai korszerűsítése (ÉMÁOK Tatai Edzőtábor épületenergetikai fejlesztése megújuló energiaforrás biztosításával, Bláthy Ottó Szakgimnázium, Szakközépiskola és Kollégium komplex felújítása, Jávorka Sándor Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakképző Iskola és Kollégium épületeinek energetikai korszerűsítése)

A mitigációs, azaz az üvegház hatású gázok (ÜHG) légkörbe kerülésének – 2030-ra 30%-os, 2050-re 50%-os – csökkentését biztosító intézkedések, ezek megvalósításában jelentős szerepe lesz a Tatai Öko-Innovációs Központnak:

- *a település energiafelhasználásából adódó ÜHG kibocsátás csökkentése
- * az energiafelhasználás csökkentése a városi intézményekben energiatakarékos megoldásokkal, megújuló energiák felhasználásával, folyamatos adatelemzéssel
- * az éghajlatváltozást okozó gázok kibocsátás-növekedésének megállítása, a kibocsátás csökkentése intézményfenntartási, városüzemeltetési eszközökkel
- * lakossági energia eredetű (villany+gáz) ÜHG kibocsátás csökkentése
- * gazdasági szereplők energia eredetű ÜHG kibocsátás csökkentése
- * a nagyipari, ipari termelési folyamatokhoz kapcsolódó ÜHG kibocsátás csökkentése
- * a nagyipari, ipari és szolgáltatási szektor termelési folyamatainak kibocsátás csökkentése

- * helyi közlekedési eredetű ÜHG kibocsátás csökkentése
- * személygépjárművek futott jármű km csökkentése
- * alternatív hajtású járművek arányának növelése
- * hulladék eredetű ÜHG kibocsátás csökkentése
- * lerakott települési hulladék csökkentése, a települési folyékony hulladék csökkentése

Adaptációs célok a Klímastratégiában, ezek megvalósításában jelentős szerepe lesz a Tatai Öko-Innovációs Központnak:

- * a Tatán jellemző szélsőséges időjárási eseményekkel szembeni adaptív kapacitás bővítése (jellemzően viharkárok, csapadékesemények, aszálykárok)
- * az éghajlatváltozás miatt bekövetkező villámárvizekre való felkészülés (az Öreg-tó elsődleges feladata a vízszabályozás)
- * az Öreg-tó és a város és környékén lévő természetes élőhelyek megvizsgálása klímaérzékenység, sérülékenység szempontjából, a negatív hatások elleni akciók azonosítása és végrehajtása
- * klímatudatos területgazdálkodási és építészeti megoldások elterjesztése
- * a megújuló energia minél nagyobb arányú kiaknázása
- * Tata megújuló energia kapacitásainak kiaknázása (pl. decentralizált helyi kis naperőművekkel, a helyi vízkincs hathatós kiaknázásával)
- * a városi zöldfelületek – zöldterületek és erdők – bővítése és megújítása
- * vízgazdálkodási és lokális vízvédelmi feladatok azonosítása és fogantatása, különösen az Öreg-tó környékére
- * az Öreg-tó és a tanösvények védelme, a sokszínű életterek megóvása
- * hőszigetelőtervek, viharkártervek létrehozása, a katasztrófavédelem, az önkormányzat és a népegészségügy együttműködésének javítása
- * a lehető legtöbb passzív fűtési és hűtési megoldás alkalmazása
- * a közlekedés fenntartható megújítása, az alternatív hajtásláncok elterjesztése

A Klímastratégia szemléletformálási céljai:

- * a megújuló energiák használatának ösztönzése és megismertetése, különös tekintettel a Tatán releváns és legjobb hatékonysággal alkalmazható megoldásokra (karsztvíz hasznosítása, napelemes-hőszivattyús megoldások, biomassza alkalmazása)

- * környezettudatos és energiatakarékos életmód lehetőségei, az alternatív közlekedési formák megismertetése
- * alapvető fenntarthatósági ismeretek elterjesztése a lakosság körében
- * helyi természeti értékek védelme (Öreg-tó, Cseke-tó, Angolkert, tanösvények)

III.5. TATAI OKOS VÁROS ENERGETIKAI MENEDZSMENT ALPROGRAM – ENERGETIKÁBAN DIGITÁLIS JELZŐRENDSZEREK KIÉPÍTÉSE, EZEK ÖSSZEKAPCSOLÁSA (SMART METERING; SMART GRID)

- * az energiafigyelés (fogyasztás és szabályozás) rendszerének továbbfejlesztése digitális eszközökkel
- * az okoshálózati végponti eszközök mellett egy okoshálózati központ létesítése
- * az adatok értelmezését és az elemzéseket elérhetővé és könnyen feldolgozhatóvá tevő kliens oldali megoldások
- * az energia-felhasználás távmenedzsmentjét lehetővé tevő eszközök alkalmazása fogyasztási anomáliák esetén

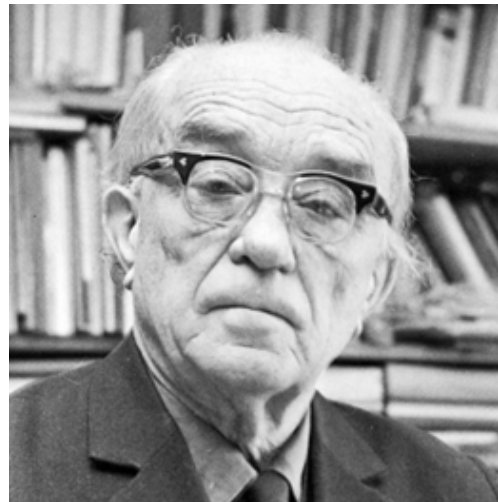
III.6. TATAI HULLADÉKGYŰJTÉSI, -ELHELYEZÉSI ÉS FELDOLGOZÁSI ALPROGRAM

- * Tatai Hulladékstratégia kidolgozása
- * a közrend, köztisztaság érdekében hozott intézkedések, közrendvédelmi, köztisztasági rendelet készítése
- * a települési szilárd hulladék hasznosítási arányának 50%-ra növelése, a hulladékgyűjtés és -hasznosítás technikai korszerűsítése
- * a fenntartható hulladékgyűjtés és -elhelyezés népszerűsítése, oktatása, szemléletformáló és érzékenyítő programokkal
- * körforgásos gazdaság a hulladékfeldolgozásban az Öko-innovációs Központ (VII.1.) közreműködésével
- * amortizálódott szelektív hulladékgyűjtők folyamatos helyreállítása
- * szelektív hulladékudvar létrehozása a városüzemeltetés rendszerében, hulladékudvar létesítése a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt-vel együttműködésben
- * a már megkezdett zöldhulladék elkülönített gyűjtés tovább folytatása, fejlesztése, kapcsolódás országos programhoz
- * a hőségriadók során előforduló esetleges tüzesetekre való felkészülés az ideiglenes begyűjtők és a tervezett hulladékudvarok, valamint a hulladéklerakó esetében

- * a lakosság által termelt hulladék csökkentésére kommunikációs program erre szakosodott cégek közreműködésével
- * átfogó komposztálási program a közterületeken, az intézményekben, a lakótelepeken
- * komposztgyűjtő tartályok lakossági célú támogatása (évi 200 db pályázat útján)

IV. ÖVEGES JÓZSEF OKTATÁSI, NEVELÉSI, CSALÁD- ÉS IFJÚSÁGI PROGRAM

Öveges József (Páka, 1895 – Budapest, 1979) piarista szerzetes, fizikus, pap, középiskolai és egyetemi tanár, cserkészvezető. A piarista rendbe 1912-ben, tizenhét éves korában vették fel. Egyetemi tanulmányait a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen végezte, ezzel párhuzamosan a piarista rend pesti hittudományi főiskoláján teológiai tanulmányokat is folytatott. 1917. december 24-én letette az ünnepélyes fogadalmat.

A későbbi Nobel-díjas Hevesy György professzor egyetemi tanársegédi kinevezésre terjesztette fel. 1922–1924 között és 1930-tól 1940-ig Tatán volt tanár a piarista rend gimnáziumában. Szerette a természetet járni, többféle sportot űzött, rendszeresen úszott, télen koresolyázott. Sok időt töltött a fiatalok testi, szellemi nevelésével egyaránt cserkésztsízként. A természettudomány népszerűsítésének egyik legkiemelkedőbb alakja volt. Ő vezette főszerkesztőként 1958-tól a Magyar Televízió 100 kérdés – 100 felelet című műsorát, ez a népszerű adás 135 alkalommal volt műsoron. Legkedvesebb kísérleteim című műsorában egyszerűen elvégezhető, mégis látványos kísérleteket mutatott be. Tatán a Vecserei zsilipnél, a Platán szállóra és a várárokra néző zöldsávban szobor őrzi emlékét.

Az Öveges József Programban profiltisztítás történt, a kulturális, a sport- és rekreációs jellegű feladatok átkerültek két új programba. Ennek ellenére ez a program is erős, az új kihívásokra válasz a felsőoktatási kapcsolatok és jelenlét erősítése terén, a programban 4 alprogram, ezekben összesen 35 programelem szerepel. Összeállítása során figyelembe vettük a Gyermekbarát Város Program elemeit.

Okos emberek alrendszer Az okos város annyiban több egy technológiai infrastruktúrával felszerelt városnál, hogy állampolgárai tudatosak. Okos állampolgár az, aki jól képzett, kiváló oktatásban részesül, magas szociális érzékenységgű, fontos számára az integráció, valamint nyitott nemcsak a közösség és életének jobbítása, hanem a világ felé is.

Okos emberek alrendszer alatt a tudásgazdaság és a versenyképes munkaerő erősítését, az élethosszig tartó tanulást segítő programokat, oktatásfejlesztést, a kreatív és befogadó társadalom elérése érdekében tett intézkedéseket, például a részvételi tervezést, a co-production és co-design folyamatokat értjük. Ezek a gondolatok e fejezet több alprogramjában, programelemében jelennek meg külön jelöléssel.

IV.1. TATA CSALÁD-, GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGBARÁT VÁROS ALPROGRAM

- * Tata Család-, Gyermek- és Ifjúságbarát Város Konceptió, majd Stratégia és Program kidolgozása
- * Tatai Közösség- és Családfejlesztési Intézmény létrehozása egyesületi, vagy alapítványi formában
- * a jövő nemzedék közösség- és személyiségfejlesztése – családi életre, házasságra, és közösségi életre nevelés (Családélettan, Házasságélettan, Közösségélettan)
- * Szolgáltatáscsomag kismamák számára (térítésmentes kismama- és szülésfelkészítő torna, ringató alkalmak)
- * Települési támogatás gyermeket váró édesanyák szűrési költségéhez való hozzájárulásként (akiknél a gyermekvállalás valamilyen oknál fogva magas rizikó faktorú, szakorvos által javasolt szűrés költségéhez hozzájárul)
- * Az életkezdesi támogatás összegének megemelése és kiterjesztése az örökbe fogadott gyermekekre is
- * Oltási támogatás nyújtása a gyermeket vállaló szülők számára (Meningococcus B típusú baktérium által okozott agyhártyagyulladás és a rotavíruselleni védőoltáshoz. A csecsemők oltásához szükséges vakcinák teljes beszerzési költségéből az oltási sorozat egy tagjának költségét, a szociálisan rászoruló (rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő) csecsemők esetében az oltássorozatot teljes költségét az Önkormányzat átvállalja.
- * Szoptatásbarát társadalom és környezet kialakítása a városban
- * Eseti gyermekvédelmi támogatás bevezetése (ahol a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a 128.250 Ft-ot., évente kétszer igényelhető, összege gyermekenként maximálva)
- * Gyermekjogi Stratégia kidolgozása (gyermekjogi képzések indítása, egységes gyermekvédelmi irányelv és kockázatelemzési dokumentum kialakítása az önkormányzati intézmények számára, gyermekjogi/gyermekvédelmi tanácsadás biztosítása, mentorálás/tréning biztosítása a gondozók, pedagógusok számára, gyermekjogi/gyermekvédelmi figyelemfelhívó kampány és tájékoztatás, a gyermekvédelmi jelzőrendszer folyamatos erősítése)

IV.2. TATA A KICSINYEK SZOLGÁLATÁBAN ALPROGRAM – BÖLCSŐDÉK, ÓVODÁK TARTALMI FEJLESZTÉSEI

- * speciális óvoda létrehozásának kezdeményezése
- * a bölcsődei és óvodai eszközpark folyamatos korszerűsítése a felmerülő igények alapján
- * a bölcsődék, óvodák üzemeltetése még magasabb színvonalon a szakmai munkaközösségek visszajelzései alapján
- * további gyógypedagógusok alkalmazása az óvodákban
- * óvodapedagógusok továbbképzése a nehezen kezelhető gyermekek támogatására, tehetséggondozásra
- * önkormányzati szerepvállalás a logopédiai fejlesztésben
- * bölcsődei szakemberek szakmai fejlesztése a tatai járásban
- * korai fejlesztés programjai – diagnosztika és terápia
- * ortopéd- és mozgásszervi; valamint lisztérzékenységi szűrővizsgálatok bevezetése az óvodákban
- * a sajátos nevelési igényű gyermekek befogadásának elősegítése nem önkormányzati fenntartású intézményekben
- * az integrálható óvodáskorú SNI gyermekek elfogadásának erősítése a szülőknél
- * óvodai úszástanulás lehetőségének folyamatos biztosítása a városi tanuszodában
- * további Zöld Óvoda és Madárbarát Óvoda létrehozása a városban, a szemlélet kiterjesztése a bölcsődékre – csatlakozás a Zöld Ór Programhoz
- * tatai óvodák bekapcsolása az országos Okos Óvoda Programba
- * tatai óvodák részvétele a Nébih Maradék nélkül elnevezésű élelmiszerpazarlás elleni programjában
- * az ételallergia súlyos tüneteinek kezelésére szolgáló autoinjektor folyamatos biztosítása a bölcsődékben és óvodákban
- * helytörténeti ismeretek átadásának óvodáskorban történő megkezdéséhez foglalkoztatók kidolgozása

IV.3. TATA AZ IFJÚSÁG SZOLGÁLATÁBAN ALPROGRAM – ÁLTALÁNOS ÉS KÖZÉPISKOLAI, FELSŐFOKÚ OKTATÁSBAN RÉSZTVEVŐK SZÁMÁRA

- * Tatai Ifjúsági Stratégia elemeinek átültetése a gyakorlatba
- * az önkormányzat és az iskolafenntartók közötti szorosabb együttműködés, megállapodásban
rögzített vállalásokkal
- * egyszeri alkalomként Tata Európa Ifjúsági Fővárosa 2027 program előkészítése
– a programelemek megvalósítása

- * Tatai Ifjúsági Közösségi Tér kialakítása
- * az ifjúság számára szabadidős és szórakozási lehetőségek bővítése
- * a Tatai Ifjúsági Kártya kedvezményeinek bővítése
- * egyes tantárgyak terepen történő tanulásának támogatása
- * szoros kapcsolat oktatási intézményekkel – tehetséggondozás terén
- * új ösztöndíjrendszer kidolgozása a felsőfokú oktatásban résztvevők számára, tatai munkavállalás érdekében
- * speciális oktatási programok támogatása – természetvédelem, környezettudatosság, fenntarthatóság, ökológikus szemlélet, életmód, kreativitás, innováció, digitális készségek fejlesztése és médiatudatosság terén – az ifjúság számára a Tatai Öko-Innovációs Központ (VII.1.) bevonásával, a Kuny Domokos Múzeum természettudományos programjának segítségével
- * átfogó iskolai szemléletformálási program megvalósítása a klímaváltozás mitigációs – ÜHG kibocsátáscsökkentő – és adaptációs vonzatainak ismertetésével
- * tatai általános és középiskolák bekapcsolódásának ösztönzése a UNICEF programjaiba (pl. Leleki egészség óra, Ébresztő óra)
- * Tata tantárgyhoz pedagógiai segédletek kidolgozása és terjesztése – tanárszakos hallgatók bevonása a folyamatba
- * tanítók és tanárok számára szakmai továbbképzések, tréningek biztosítása
- * Magyary Zoltánról elnevezett városfejlesztési ötletpályázat kiírása középiskolások és felsőoktatásban tanuló tatai diákok számára
- * alumni rendszer kialakítása a tatai ösztöndíjas hallgatók számára

IV.4. TATAI FELSOÓKTATÁSI, FELNÖTTKÉPZÉSI ALPROGRAM

- * a felsőoktatási fejlesztésekkel és az innovációs parkokkal együttműködési megállapodások kötése (konkrét témák, tudományos kutatás, projektek előkészítésében való közreműködés)
- * a város tudományos, kulturális és művészeti hátterének fejlesztése felsőoktatási intézményekkel együttműködve
- * a Tatát érintő tudományos cikkek, szakvélemények bibliográfiájának elkészítése (pl. a vízrendszert érintően, egyes projektek előkészítésével kapcsolatosan, hatástanulmányok összegyűjtése)
- * részvétel felsőoktatási intézmények között megvalósuló pályázatokban

- * K+F+I jellegű fejlesztések támogatása, elsősorban infrastruktúrát, városüzemeltetést érintően
- * turisztikai szak gyakorlati központjának létrehozása a Tatai Községi Felsőoktatási Képzési Központban
- * országos természettudományos tanárképző központ létesítésének támogatása
- * további felsőoktatási szakok elindítása a Tatai Felsőoktatási Községi Képzési Központ szervezésében (pl. óvodapedagógus képzés, könnyűzenei felsőoktatási képzés)
- * támogatott lakhatási lehetőség kialakítása Budapesten a felsőoktatásban részt vevő tatai tanulók számára
- * felnőttképzés, élethosszig való tanulás támogatása (civil szervezetekkel együttműködve)
- * idősebbek számára informatikai oktatás az IKT rendszerekhez való hozzáférés érdekében
- * a Tatai Öko-Innovációs Központ (ld. VII.1. alprogram) kapcsolódó oktatási programok és workshopok kialakítása, a tatai munkaerő fejlesztése és egyetemi hallgatók, kutatók idevonzása érdekében

V. DORNYAY BÉLA KULTURÁLIS ÉS MŰVÉSZETI, HELYI ÉRTÉKVÉDELMI ÉS KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

Dornyay Béla (egyres forrásokban **Darnay-Dornyay Béla**) (**Keszthely, 1887 – Budapest, 1965**) középiskolai tanár, helytörténész, muzeológus és kutató. Elemi iskolába Keszthelyen járt. Utána Tatára került. Tanulmányait a tatai piarista gimnáziumban 1896-tól 1900-ig befejezte. Gimnáziumba Vácott (1901–1903), Kecskeméten (1903-1905), Budapesten teológiára (1906-1909) járt. Pappá szentelték 1910-ben.

Érettségi után Budapesten a piarista rendi tanárképzőben teológia-földrajz szakot végzett. 1912-től tárgyi gyűjteményével megalapozta dr. Magyary Zoltán támogatásával 1938-ban a piarista rendházban megnyitott tatai múzeumot, mely a mai Kuny Domokos Múzeum elődjének minősül. Ezekben az években folyamatosan jelentek meg írásai a város hetilapjában, a Tata-Tóvárosi Híradóban. Az Englander Kiadó rendszeresen közölte kisebb tanulmányait (pl. Kazinczy Ferenc tatai tartózkodása), várostörténeti munkáit (pl. Fellenthali Fellner Jakab tatai építőművészről). 1940. július 1-jétől visszahelyezték szülővárosába muzeológusnak, a Balatoni Múzeumba. A második világháború után kinevezték a Balatoni Múzeum igazgatójának. Tatán 1964-ben személyesen átvette a város helytörténeti kutatásáért a díszpolgári oklevelet.

A Dornyay Béla program a város kulturális, művészeti, közművelődési jelentőségének a felértékelődését és húzóágazat jellegét mutatja. A programban szereplő 4 alprogramban csaknem 50 programelem felöleli a tematika minden egyes szempontját. A programban figyelembe vettük Tata Város Kulturális és Zenei koncepcióját, mindkettő 2021-2027 közötti időszakra határozott meg konkrét programelemeket.

Okos életkörülmények alrendszer Az okos városban az aktív kulturális és művészeti, szabadidős és közösségi élményeket fejlesztő programokat vehetik igénybe az itt élők, tudatosan figyelnek a helyi értékek védelmére. A cél, hogy egy befogadó, fenntartható, felelősségtudatos és hálás városban élhessünk. Ezek a gondolatok e fejezet több alprogramjában, programelemében jelennek meg külön előléssel.

Kulturális rendezvények, programok, fesztiválok Tatán

- * a meglévő kulturális programok, fesztiválok további támogatása mellett új, de nem tömegrendezvények létrehozása (Rövidfilmpályázat, Bábművészeti, Diákszínházi alkalmak, Templomok Fesztiválja, Nemzetközi Összművészeti Fesztivál, Ifjúsági Fesztivál, kézműves, kreatívipari, népművészeti piac, adventi sétány, csatlakozás az évente megrendezésre kerülő Ars Sacra Fesztiválhoz, templombúcsúkhöz kapcsolódó rendezvények stb.)
- * a meglévő nagyrendezvények közül egyesek áthelyezése az Öreg-tó partjáról, illetve a Kastélyparkból a tervezett Tata Szíve program területére, ezáltal az Öreg-tó tömegturisztikai terhelése jelentősen csökken
- * nemzetközi művészeti versenyek, találkozók, fesztiválok szervezése
- * a Nemzetközi Zenei Mesterkurzus fejlesztése összművészeti és tudományos dimenzióval
- * Összművészeti Művésztelep létrehozása, hazai és nemzetközi ösztöndíjakkal

Kül- és beltéri „teátrumi” jellegű helyszínek Tatán

- * Tata számos olyan szabad- és beltéri „teátrumi” jellegű helyszínnel bír, amelyek révén a város alkalmas olyan egész éves színházi, zenei, kulturális programsorozat összeállítására, amely elsősorban a tataiakat szólítja meg, de az igényes kulturális turizmus részévé is válhat;
- * kültéri, szabadtéri „teátrumi” jellegű helyszínek:
 - Angolkert szabadtéri színpad, befogadóképesség: 600-800 fő (2000 fő is lehetséges, de ez a park szempontjából kockázatos) – exkluzív helyszín, igényes komoly- és könnyűzenei, drámai előadások számára is elsőrangú
 - Angolkert Kiskastély előtti terület (terasz, lépcsőzet) a Celláriusig terjedő terület háttérként, befogadóképesség: 100-150 fő – exkluzív helyszín, igényes kamarazenei, egy-két személyes drámai kamaradarabok számára
 - Angolkert, Cseke-tó nyugati oldala – a Török mecsettől a forrásokon át a múromokig, befogadóképesség 100-150 fő – misztériumjáték több helyszínen
 - Malomkert, Jenő-malom fedett-nyitott toldalék része, befogadóképesség: 80-100 fő – populáris, gyermek- és családi helyszín, bábelőadások, gyermekszínházi játékok, délelőtti programokra nyári szünetben (a Jenő-malom tematikájára alapozva)

- tatai vár, várbástyák (több lehetséges helyszín a váron belül, pl. Kecske-bástya és a Rondella), a vár négyzetes belső udvara, befogadóképesség: 300-400 fő – a vár rekonstrukcióját oly módon kellene megoldani, hogy egyes részei alkalmasak legyenek zenei, szabadtéri színházi események megrendezésére
- Német Nemzetiségi Múzeum (Nepomucenus-malom) udvara, befogadóképesség 100-200 fő – elsősorban nemzetiségi, kulturális, gasztrokulturális zenei és drámai programok megvalósítására, kizárólag a múzeum együttműködésével és profiljához szigorúan igazodva
- Tata Szíve programban a vár előtti rendezvénytér zenei, drámai programokra is alkalmas legyen, befogadóképesség: 600-700 fő – populáris helyszín, könnyűzenei és prózai, pl. „dumasínházi” darabok számára
- Kálvária-domb, Kőfaragó Ház együttese (belső udvar), befogadóképesség: 100-200 (400 fő a Kálvária dombon) – népzenei, néptánc helyszín
- Építők parkja, befogadóképesség a park több részén összesen 300-400 fő – sport, rekreációs, gasztronómiai, populáris kulturális helyszín
- Kossuth tér, Városháza előtt is, befogadóképesség összesen 300-400 fő – vásár, ünnepi rendezvények helyszíne

* beltéri „teátrumi” jellegű helyszínek

- Tata Szíve program keretében megvalósuló Kulturális és Szabadidőközpontban 300 fős előadóterem, 300-400 fő befogadóképességű előcsarnok (összenyitható)
- tatai templomok, benne a piarista kápolna bevonása – a győri Öt Torony Fesztivál, illetve az Ars Sacra Fesztivál mintájára – zenei programok, hangversenyek szervezésére ökumenikus jelleggel

V.2. TATAI KÖZMŰVELŐDÉSI, KULTURÁLIS, MŰVÉSZETI LEHETŐSÉGEK ÉS ALKALMAK ALPROGRAM – A TATAI KULTURÁLIS, MŰVÉSZETI ÉLET MÚLTJA, JELENE, JÖVŐJE

- * Tatai kulturális koncepció kétévenkénti aktualizálása
- * Kreatív Városstratégia kidolgozása (kreatív ipar erősítése, városarculat fejlesztése számára)
- * az ifjúság bevonása pl. a közösségi munkaórák segítségével a város közművelődési, kulturális és művészeti programjaiba, a városfenntartásba (közterületek tisztántartása, parkgondozás, virágosítás)

- * a Könnyűzenei Tehetségközpont regionális szintű fejlesztése, együttműködés a Debreceni Egyetemmel
- * Városi Galéria, Képtár kialakítása a Kuny Domokos Múzeum új épületében a volt szakrendelő rekonstrukciója keretében
- * a Vaszary-villa további felújítása, ott lakásos jelleggel alkotóházként való működtetése
- * a Magyar Zoltán Tudásközpont területén méltó emlékhely Magyar Zoltánnak és a népőiskolának
- * az egykori tatai zsinagóga revitalizációja, benne Bibliai Örökségünk Háza kiállítás létrehozása (tartalom- és kulturális, hitéleti programfejlesztés)
- * a Kuny Domokos Múzeum tartalmi megújítása az új központjában (a volt szakorvosi rendelőintézetben) és a tatai vár rekonstrukciója keretében
- * a felújított Piarista kápolna bevonása szakrális, művészeti programokba
- * a Kőfaragó Ház felújítás II. ütem – kiegészítés szálláshelyekkel, belső udvar és terasz
- * a Német Nemzetiségi Múzeum felújítás III. üteme
- * a tatai templomok (valamennyi felekezet) miserendtől eltérő látogathatóságának biztosítása, cél továbbá a templomokról szóló tájékoztatás erősítése az egyházközségek bevonásával, ennek a város turisztikai céljai közé emelése
- * bérletes előadássorozat támogatása gyermekek számára kiemelkedő nemzeti kulturális intézményekben
- * Deéssy Alfréd Program elindítása (filmklub, az Est Moziban magyar, illetve tatai kötődésű filmek rendszeres vetítése, tatai filmes sétautak kialakítása, tatai kötődésű filmekről szóló kötet kiadása, filmkészítő műhely, FilmMánia Tábor indítása Tatán a Peron Tehetségközpontban)
- * országos dalos találkozók szervezése
- * tatai zenekarok fellépési lehetőségeinek bővítése
- * a tatai művészeti és alkotó közösségek, személyek további támogatása
- * alkotóház létrehozása a műteremmel még, vagy már nem rendelkező művészek részére (több helyszín lehetséges)

V.3. HELYI ÉRTÉKVÉDELEM, TATAI ÉRTÉKTÁR ALPROGRAM, A HELYI IDENTITÁS ERŐSÍTÉSE

- * a Települési Értéktár karbantartása, bővítése, a helyi értékek széleskörű bemutatása, az itt élők bevonása és érdekeltté tétele
- * helytörténeti és városi könyvsorozat megjelentetésének további támogatása
- * egy 1945 utáni helytörténetet feldolgozó kiadvány megjelentetése

- * Tatai Értéktár Füzetek elindítása, a honlap folyamatos bővítése
- * kapcsolatfelvétel más értéktár bizottságokkal
- * a helytörténeti oktatás fenntartása és fejlesztése új eszközökkel, a Tata „tankönyvhöz” tartozó pedagógiai segédletek kidolgozása
- * digitális galéria Tata védett természeti és épített környezetéről, IKT-eszközökkel
- * a piarista rend 1765 óta tartó tatai jelenlétéről konferencia és kibővített kiállítás letelepedésük 260. évfordulóján, 2025-ben
- * Esterházy József gróf tatai birtokvásárlásának 300. évfordulója tiszteletére a Fellner-emlékév tapasztalatainak felhasználásával 2027-ben emlékévként szervezése
- * Tatai Pantheon összeállítása a Magyary Zoltán Tudásközpont bevonásával
- * Tata Nagyjai Kiskönyvtár (Mikoviny Sámuel, Fellner Jakab, Menner Bernát, Magyary Zoltán, Kiss István, Bláthy Ottó, Giesswein Sándor, Öveges József, Dornay Béla, Esterházy József, Esterházy Miksa, Dobroszláv Lajos, Vaszary János, Hessky Iván stb.)
- * az előzőekben felsoroltak mindegyikéről legyen közterület is elnevezve, ha még nincsen
- * Tatai Füveskönyv készítése
- * Tatai Emléknaptár összeállítása 2038-ig

V.4. HELYI TÁRSADALOM ÉPÍTÉSE ALPROGRAM – KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS, EGYHÁZI ÉS CIVIL KÖZÖSSÉGEK

- * Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia 2014-2023 megújítása, kétévenkénti felülvizsgálata
- * a szomszédsági egységek megerősítése közösségszervezéssel, közösségi programokkal, pl. Szomszédünnepek évenkénti szervezésével egyes városrészekben (pályázati forrásból)
- * az új lakóközösségek megszólítása a helyi identitás megteremtése, majd megerősítése érdekében
- * a lakótelepi közösségek együttélésének minőségi fejlesztése, a kapcsolatépítések támogatása, közösségi helyek, lakótelepi parkok fejlesztésével (pl. közösségi kertek létrehozásával)
- * a civil szervezetekkel és egyházi közösségekkel meglévő kapcsolatok erősítése új közművelődési, kulturális, családi és ifjúsági programok bevezetésével
- * együttműködés erősítése a helyi egyházakkal, egyházi közösségekkel (ebben kiemelt program lehet a Tatai Templomok Fesztiválja, a győri Öt Torony Fesztivál mintájára, valamint az Ars Sacra Fesztivál)
- * együttműködés erősítése a helyi civil szervezetekkel, Magyary-körök szervezése minden városrészben
- * az önkéntesség kultúrájának további erősítése a városban

VI. ESTERHÁZY MIKSA SPORT- ÉS REKREÁCIÓS PROGRAM

Esterházy Miksa Ernő Móric (galántai gróf) (Bécs, 1837 – Tata, 1883) földbirtokos és diplomata, a modern magyar sportélet egyik meghonosítója, gazdaköri elnök. 1861-ben a berlini követség attaséja lett, majd diplomataként hosszabb időt töltött Párizsban, Londonban és 1868-tól az USA-ban. 1875-ben kilépett a diplomáciai szolgálatból, hazatért a Tata melletti remeteségpusztai birtokára, ahol kastélyt építtetett.

Amerikai és angliai tartózkodása alatt a szabadtéri sportok – főleg az atlétika és ökölvívás – híve lett. Kezdeményezésére alakult meg az első hazai atlétikai egyesület, a Magyar Athletikai Club 1875. április 8-án, amelynek haláláig első elnöke volt. A klub első atlétikai versenyén, 1875. május 6-án hazánkban először az ökölvívás is szerepelt. Saját szakirodalmi munkáin kívül jelentős szerepe volt abban, hogy munkatársa, Molnár Lajos megírta az *Athletika* (1875) és *Athletikai gyakorlatok* (1879) című szakkönyveket. Írásait Viator álnéven jelentette meg. Mindezek mellett a vértesaljai gazdakör elnökének tisztét is betöltötte. Művei: *Gyalogolási kalauz* (Bp., 1875), *Útmutató athletikai clubok alakítására* (Bp., 1876), *Athletikai gyakorlatok*. A szövegbe nyomtatott 143 ábrával. Gr. Esterházy Miksa (Viator) cikkeivel bővítve. Bpest, 1879.

Az Esterházy Miksa program önállóságát a tatabányai versenysport, diák-, szabadidős és tömegsport, valamint a rekreációs lehetőségek erősödése indokolták. A program 4 alprogramjában csaknem 30 programelem jelzi, hogy ennek a programnak az egészséges életmód erősítésében, a minőségi turizmusban jelentős szerepe van.

Okos életkörülmények alrendszer

Ez alatt az élhető várost, a személyes biztonságot és az egészségügyi kondíciókat javító intézkedéseket, vagyis a sportolási, rekreációs lehetőségek széles tárházát, a turisztikát, az aktív kulturális, szabadidős és közösségi élményeket fejlesztő programokat, a lakhatás körülményeit javító folyamatokat, valamint az ezeket támogató IKT megoldásokat értjük. Az alrendszerhez tartozó okos város programelemeket emblémával jelöljük.

VI.1. A TATAI SPORT- ÉS REKREÁCIÓS STRATÉGIA KIDOLGOZÁSA

- * Tatai sport- és rekreációs Konceptió, majd Stratégia és Program kidolgozása
- * Tata a mindennapok mozgásáért, testedzéséért! - minden korosztály számára kiadványok készítése és terjesztése az Ökoturisztikai Központon keresztül

VI.2. VERSENYSPORT FEJLESZTÉSE TATÁN ALPROGRAM – OLIMPIAI EDZŐTÁBOR, EGYESÜLETEK, JELENLEGI ÉS TERVEZETT SPORTÁGAK

- * a kiemelten támogatandó sportágak meghatározása a versenysport terén
- * sportágválasztó rendezvény megszervezése évenként Tatán a Tatai Atlétikai Clubbal és az Ökoturisztikai Központtal együttműködve, a szervezés IKT-eszközökkel történik
- * együttműködési megállapodás megkötése az olimpiai edzőtáborral a meglévő és a tervezett sportuszoda közös hasznosításáról
- * a Tatai Atlétikai Club létesítményeinek további fejlesztése, dzsúdó terem építésének támogatása
- * futóversenyek további szervezése Tatán
- * Vizes Sportok Fesztiválja megszervezése az Ökoturisztikai Központtal karöltve
- * a lovassport támogatása, tatai történetének részletes feldolgozása
- * országos és nemzetközi versenyek megrendezésének támogatása
- * megállapodás az Ökoturisztikai Központ használatáról a Magyar Kajak-Kenu Szövetséggel

VI.3. DIÁK-, SZABADIDŐ- ÉS TÖMEGSPORT TATÁN ALPROGRAM – JELENLEGI ÉS TERVEZETT SPORTÁGAK, ALKALMAK

- * a jelenlegi diák-, szabadidős és tömegsport programok és alkalmak felmérése
- * Diák-, szabadidős és tömegsport lehetőségei Tatán Konceptió kidolgozása a jelentős bővítés igényével a helyi oktatási intézmények, a sportegyesületek és az Ökoturisztikai Központ bevonásával
- * az iskolai, szabadidős és tömegsport kiemelt támogatása
- * fejlesztési koncepció kidolgozása a rekreációs és sportterületekre
- * a város egész területét lefedő sport- és rekreációs jellegű beruházások
- * az iskolákban és köztereken sporteszközök és felszerelések (pl. felnőtt fitness eszközök, teqball, asztalitenisz), pályák (3x3 kosárlabda, röplabda, grundfoci)

- * lakóterületi sportprogramok szervezése (pl. kispályás focibajnokság, Kosárlabda mindenkinek! 3x3 kosárlabda bajnokságok, teqball versenyek szervezése lakókörzetek között)
- * ingyenes úszásoktatás óvodásoknak, együttműködés a tankerülettel az iskolai úszásoktatásról
- * a választható sportágak számának bővítési szándéka támogatása

VI.4. REKREÁCIÓS LEHETŐSÉGEK FEJLESZTÉSE TATÁN ÉS KÖRNYÉKÉN ALPROGRAM

- * Átfogó rekreációs lehetőségek Tatán és környékén Konceptió kidolgozása
- * az Öreg-tó partján szabadstrand megújítása (igény szerint kutyás strand), az Öreg-tó menti fürdőzés szabályozottá tétele (napozásra, fürdőzésre ajánlott szakaszok kijelölése, mobil illemhelyek kihelyezése, a fürdőzés rendjének meghatározása)
- * az Öreg-tó partján a régi tornapálya teljes modernizálása, bővítése
- * kamaszpark kialakítása a Toldi utcában
- * idősek közösségei számára nordic walking eszközök és szervezett programok
- * séta- és futóklubok, közösségek támogatása
- * meridiántorna beindítása és ingyenes helybiztosítás számára szabadtéren és beltérben
- * taichi és chikung programok szervezése az Öreg-tó és a Cseke-tó partján
- * a Fényes-forrásvidék fejlesztése az egyik legjelentősebb program a rekreációs lehetőségek terén (ennek részletes kifejtését ld. I.1. Tata, az „Élő vizek városa” alprogramban)

VII. ESTERHÁZY JÓZSEF MUNKAHELYTEREMTÉSI ÉS -MEGTARTÁSI, IPAR-, GAZDASÁG-, KERESKEDELEM-, SZOLGÁLTATÁS- ÉS MINŐSÉGI TURIZMUSFEJLESZTÉSI PROGRAM

Gróf galántai Esterházy József (Pápa, 1682 – Pozsony, 1748) országbíró, Komárom vármegye újjáépítője, benépesítője a 18. században. 1708-tól királyi tanácsos, 1709-től Komárom vármegye főispánja, 1721-től generális főstrázsamester, 1723-tól főudvarmester, 1724-től a Hétszemélyes Tábla ülnöke, 1725-től a Helytartótanács tanácsosa, 1733–41 között horvát bán, 1741-től pedig országbíró volt. Szolgálataiért 1720-ban adományul kapta a pápai uradalmat.

A tatai uradalmat, Tatát és a környező falvakat 1727. május 1-jén az Esterházyak ifjabb fraknoi grófi ágába tartozó Esterházy József vásárolta meg. 1733 februárjában kiáltványt adott ki azzal a céllal, hogy az általa küldött személyek a német tartományokból katolikus telepeseket toborozzanak. A német telepések a 18. században érkeztek Tatára és a környékbeli községekbe. A mezővárosba hívott építészek (Fellner Jakab, Éder József, Grossmann József, Schweiger Antal), mérnökök (Böhm Ferenc, Mikoviny Sámuel) munkája révén kialakult Tata, Tóváros és Váralja. Az első négy Esterházy gróf életében, 1721–1811 között Tata nemcsak az uradalom igazgatási központja volt, hanem Komárom vármegye egyik legszebb, barokk stílusú épületekben gazdag mezővárosává fejlődött. A mocsaras területeket lecsapoltatták Mikoviny Sámuel tervei szerint. Főbb építkezései Tatán: Kapucinus templom és rendház, amelyen már Fellner Jakab is dolgozott, tatai kastélyegyüttes. Az Esterházyak gazdaságfejlesztési tevékenységében a 18-19. század folyamán pezsgőgyárat, téglagyárat, cukorgyárat, malmokat építettek és halastavakat létesítettek.

Az Esterházy József Programban a tatai gazdaság minden egyes eleme önálló alprogrammal szerepel. Ez jelzi, hogy a Magyar-terv 3.0 ezt a programot a jövő szempontjából kulcsfontosságúnak tartja, a program 6 alprogramjában 64 programelem szerepel. Tata meglévő adottságaira alapozva hangsúlyosabban jelenik meg a minőségi turizmusfejlesztés és a kreatív ipar.

Okos gazdaság alrendszer Okos gazdaság alatt a vállalkozásokat és az innovációs ökoszisztémákat támogató szolgáltatásokat, a vállalkozó kedvet és a produktivitást segítő képzéseket és inkubációs környezetet, a cégek helyi és globális piaci integrációját segítő eszközöket, IKT-platformokat, nyílt adatokat, városi laborokat és más megoldásokat értjük. Az okos gazdaság – smart economy – lényege, hogy elkötelezve a környezet, egy összetartó közösség és az energiabiztonság iránt, kombinálja a sikeres vállalkozások gyakorlatait és a megszülető új, innovatív ötleteket. A koncepció szerint ugyanis a jövőben csak azok a gazdaságok növekedhetnek, lehetnek sikeresek, amelyek képesek ezt véghez vinni. Ennek érdekében számos alprogramot és programelemet javaslunk. Az alrendszerhez tartozó okos város programelemeket megkülönböztető emblémával jelöljük.

VII. 1. LÉPÉSEK A KÖRKÖRÖS GAZDASÁG MEGTEREMTÉSE ÉRDEKÉBEN ALPROGRAM

A körforgásos gazdaság, vagy körkörös gazdaság koncepciója a fenntartható fejlődés egy fontos eleme. Lényege az, hogy a termékek életciklusát minél jobban meghosszabbítsuk és ezáltal lehetővé tegyük a minél kisebb új anyag- és energiaráfordítást és az ezzel járó szénlábnyom-növekedést. Ennek érdekében javasoljuk a következőket:

- * Tatai Öko-Innovációs Központ létrehozása a Magyary Zoltán Tudásközpont közreműködésével, a már meglévő és tervezett, tiszta technológiákkal és fenntartható termékekkel foglalkozó vállalkozások részvételével; célja a helyi önkormányzatok, az üzleti élet képviselői, a civil szervezetek, az oktatási intézmények és az érdeklődő állampolgárok számára fórumot teremteni a közös gondolkodásra és véleménycserére, IKT-alkalmazással
- * helyi termékek és zöld technológiák bemutatása, egy multifunkcionális bemutatóhely kialakítása a tatai körkörös gazdaság megvalósítása érdekében (részben a Magyary Tudásközpont feladata, továbbá fel lehet használni a Német Nemzetiségi Önkormányzat udvarán kialakítandó megújuló energia kiállítást)
- * Tatai Ipari és Mezőgazdasági Vásár évenkénti programjának bevezetése az Öko-innovációs Központ szervezésében, IKT-alkalmazással
- * a CO₂ kibocsátás csökkentését célzó energiahatékonysági beruházások megvalósításának ösztönzése az iparban
- * körkörös gazdaság promóciója a helyi vállalatok között, a képződő hulladék termelési alapanyagként való újrahasznosításával

- * gyártók bevonása és ösztönzése a kevesebb csomagolóanyaggal járó termékek gyártására
- * tartós, hosszú élettartamú termékek gyártási és vásárlási szokásainak elterjesztése, propagálása
- * a helyben termelt termékek eladásának támogatása (ökocimke, Gerecse Natúrpark védjegy, LEADER programhoz csatlakozás)

VII.2. MINŐSÉGI MUNKAHELYTEREMTÉS ÉS -MEGTARTÁS ALPROGRAM

A város egyik legfontosabb feladata a minőségi munkahelyek létesítése és megtartása. Így tehető stabilá Tata demográfiai helyzete, magas képzettségű szakemberek megtartása és vonzása. Ehhez az önkormányzatnak számos feladatban kell részt venni:

- * fiatal, innovatív, magas képzettségű szakemberek megtartása és vonzása (otthonteremtési, oktatási, képzési, tovább- és átképzési programokkal, az ingázók helyben tartásával, vonzó munkahelyekkel, a bevándorlás erősítésével)
- * folyamatos munkaerő-biztosítási rendszer támogatása
- * időszakos munkavállalás támogatása pl. munkásszálló építésével
- * nők munkaerő-piaci támogatása Tatán atipikus foglalkoztatással
- * Gyere Tatára! című program elindítása – Tata hazai és nemzetközi imázskampánya
- * ösztöndíjprogramok a tatai vállalkozások részvételével

VII.3. TATAI IPARFEJLESZTÉSI ALPROGRAM – IPARI PARKOK FEJLESZTÉSE

A világban jelenleg zajlik a negyedik ipari forradalom, az Ipar 4.0, mely a 21. században a technológia, az iparágak, valamint a társadalmi minták és folyamatok gyors változását jelenti a növekvő összekapcsolhatóság és az intelligens automatizálás miatt. Ebből fakadóan a tatai iparfejlesztésre is jelentős feladatok hárulhatnak.

Átfogó iparfejlesztési feladatok:

- * nagy hozzáadott értékű – IT és automatizálási igényű – gazdasági tevékenységek támogatása az ipari parkok telephelyeiben
- * a tatai Öko-innovációs Központ részvétele a fenntartható és körkörös gazdaság és városüzemeltetés érdekében kezdeményezett programokban, ebben kiemelt feladatok az alábbiak.

- a fenntarthatóságot szem előtt tartó ESG-szemponrendszer (E: environment-környezeti, S: social-társadalmi, G: government-vállalatirányítási fenntarthatósági modell) szerint működő vállalkozások propagálása 📍
 - a hosszú távú, fenntartható gazdasági fejlődési pályát a GDP-nél objektívebben mérő harmonikus növekedési index (HNI) bevezetése a tatai gazdasági szereplők működésében (a HNI hat pillére: a gazdasági fejlettség/termelékenység, a munka- és tudásalapú társadalom, a pénzügyi, a környezeti, a társadalmi és a demográfiai fenntarthatóság) 📍
 - a Tatai Inkubátorház működtetése, tevékenységének fejlesztése, start-up és más vállalkozások indításának segítése, a kisvállalkozói kapcsolatok és hálózatok fejlesztésének támogatása 📍
 - Ipari Vásárok és termékbemutatók szervezése a fenntarthatóságot szem előtt tartó és a körkörös gazdaságban résztvevő vállalatok számára
- * körforgásos gazdasági egységek létrehozása egymásra utalt vállalkozások összekapcsolásával az Északnyugat-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna és a Komárom-Tata-Tatabánya-Oroszlány városszövetség kínálta keretrendszerben
- * a városi internethálózat átfogó, egységes fejlesztése és modernizálása 📍

Konkrét, egyedi feladatok:

- * a Déli Ipari Park további fejlesztése, bővítése
- * a Tatabányát délről, Tatát nyugatról elkerülő út építése a Déli Ipari Park számára is kedvező újabb megközelítést biztosít
- * az Agostyáni úti ipari terület fejlesztésének támogatása
- * a Szomódi út melletti ipari terület délkeleti irányú fejlesztésének támogatása, a Szomódi út „áthelyezése” az ipari és lakóterületek elválasztása érdekében
- * részvétel a Biztonsági Nemzeti Laborban a Biztonságos Város Mintaprogram keretében

VII. 4. TATAI KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÁSI SZÉKTOR FEJLESZTÉSE ALPROGRAM

Tata a térség kereskedelmi és szolgáltatói központja, ennek minőségi fejlesztése a kisvárosias lépték megtartásával indokolt a 21. század igényeinek megfelelően. Konkrét lépések ennek érdekében:

- * az új piac egész éves kihasználtságának biztosítása a tágabb városkörnyék termelő szervezeteinek bevonásával, a rövid ellátási láncok (REL) kiépítésével, IKT eszközök alkalmazásával 📍

- * a tatai főtérről – a Kossuth tér és környéke – minőségi kiskereskedelmi, szolgáltatási fejlesztése
- * a tóvárosi főútról – az Ady Endre utca és környéke – minőségi kiskereskedelmi, szolgáltatási fejlesztése
- * a két előzőre ún. „mainstreet” – főutca-főtérről program kidolgozása, adaptálása, IKT eszközök alkalmazásával
- * a tatai szolgáltatási szektor minőségi fejlesztése az előző helyszíneken
- * a Tata Kártya kedvezményrendszer bővítése

VII.5. TATAI MINŐSÉGI TURIZMUSFEJLESZTÉSI ALPROGRAM

Tata városa kedvelt turisztikai célpont, azonban az itt töltött idő tekintetében kihasználatlan lehetőségekkel rendelkezik. Ezen a helyzeten a minőségi, hosszabb időtartamú itt tartózkodást lehetővé tevő turizmusfejlesztéssel lehet változtatni. Ezt oly módon kell megoldani, hogy a tataiak számára a tatai nagyrendezvények kisebb környezeti terhelést jelentsenek. Nagy lehetőséggel bírnak a kulturális, a sport és rekreációs programok, amiket időben és térben elnyújtva, a lakóterületek zavarása nélkül kell lebonyolítani. A tatai minőségi turizmusfejlesztésben a következő lépéseket javasoljuk.

Általános célok, feladatok:

- * a Tata és környékét érintő turizmus társadalmi-gazdasági hatásairól átfogó vizsgálat, hatástanulmány készítése, a Tata és környéke Turizmus Stratégia fejlesztése és felülvizsgálata, a tatai szálláshelyszolgáltatás és vendéglátás minőségi fejlesztésével, a tömegturizmus káros hatásainak enyhítése érdekében, IKT eszközök alkalmazásával
- * a bővülő speciális programkínálattal a városban töltött időtartam növelése, az egész éves látogatottság elérése, IKT eszközök alkalmazásával
- * a városi esemény- és rendezvénynaptár összeállítása, egyeztetése a szervezőkkel és az érintett lakossági csoportokkal, a kedvezőbb és egyenletesebb idő- és térbeli eloszlás kialakítása a környezeti terhelés enyhítése érdekében, a turisztikai szezon meghosszabbítása
- * a kiemelt hétvégék közötti programkínálat bővítése

Kiemelt turisztikai fejlesztések:

- * az Esterházy-kastély rekonstrukció folytatása a turizmus szolgálatában
- * a Tatai Vár rekonstrukciója a helytörténet, a kultúra, a nemzeti identitás, az ismeretterjesztés és oktatás-nevelés szolgálatában húzóerővé válhat a tataiak számára és a bel- és külföldi idegenforgalom terén
- * a volt szakorvosi rendelő épületének múzeumi, illetve részben kereskedelmi, vendéglátó és szállásjellegű fejlesztése – ld. Tata Szíve Programban Kuny Domokos Múzeum
- * a vízimalmok rekonstrukciója és hasznosítása a turizmus szolgálatában – malomturizmust szervező hálózat létrehozása, IKT-eszközök alkalmazásával

Tematikus turizmusfejlesztési programok:

- * a természeti környezetre – a Tatai élővizekre és a Zöld tájra – alapozott tematikus turizmus fejlesztése, IKT-eszközök alkalmazásával
- * Tata váljon a világörökség részévé kultúrtáj, azaz kulturális és természeti együttes kategóriában, ez is jelentős és egész éves programot kínálhat
- * a kulturális turizmus fejlesztése, IKT-eszközök alkalmazásával
- * a sportra és a rekreációra alapozott turizmus fejlesztése, IKT-eszközök alkalmazásával
- * a tatai vendéglátás fejlesztése (gasztronómiai napok, versenyek stb.) a tatai gasztronómiára alapozott turizmus fejlesztése (itt található az ország egyetlen 2 Michelin csillagos vidéki étterme), Tatai Gasztrokalauz létrehozása, IKT-eszközök alkalmazásával
- * konferenciaturizmust biztosító helyszín(ek) létesítése
- * szálláshelyek, szállodaipar minőségi fejlesztése

Konkrét, egyedi turizmusfejlesztési feladatok:

- * Ady Endre utca turisztikai fejlesztése
- * Fáklya utca turisztikai fejlesztése
- * Agostyán turisztikai fejlesztése
- * Tópart sétány turisztikai fejlesztése (kilátó, Fáklya utcai bekötés, út, utcabútorok)

- * Építők parkja turisztikai fejlesztése (pl. szabadstrand külső vállalkozó általi működtetésével)
- * a Kőfaragó ház és a Kálvária-domb egységes kulturális és közösségi használatának megvalósítása (terasz kialakítása a Kőfaragó ház udvarán, szálláshely kialakítása)

VII.6. A KREATÍV IPAR LEHETŐSÉGEI TATÁN ALPROGRAM

A kreatív gazdaság fejlesztése nagy innovációs értékkel bír, nagyon sok területen nem energiaigényes, így példát mutat a fenntartható gazdaság megteremtéséhez, az egyik leggyorsabban fejlődő iparág, így Tatán a meglévő kulturális alapokon rendkívüli eredményeket érhet el, javaslataink ezen a téren:

- * kreatív ipar az alkotóművészetben: zene, média, előadóművészet, festészet, szobrászat, alkalmazott grafika, egyedi nyomdai termékek – ezek megtelepedésének támogatása Tatán, IKT eszközök alkalmazásával
- * kreatív ipar a reklámpiac, számítógépipar, szoftverfejlesztés terén a Tata Brand - Városmárka erősítésében fontos szerepet játszhat
- * kreatív ipar a divatipar, formatervezés, kézműves tevékenységek terén a már itt működő és letelepedni vágyó alkotókkal gazdagítja és bővíti a meglévő gazdasági tevékenységet
- * a Tatán kibontakozó kreatív ipar nagymértékben elősegítheti a magyar, benne a tatai kulturális örökség, valamint a hagyományokban rejlő tudás újjáélesztését
- * a kreatív ipar a tatai kultúra és turizmus szolgálatában a városnak új vonzerőt jelenthet
- * a tatai kreatív ipar színesítheti, gazdagíthatja a város kereskedelmi és szolgáltatási szektorát
- * a kreatív ipari szereplők klaszterbe szerveződését támogathatja a Tata Öko-Innovációs Központ

VIII. GHYCZY IGNÁC MEZŐ- ÉS ERDŐGAZDÁLKODÁSI, SZŐLÉSZETI ÉS BORÁSZATI, VÍZHASZNOSÍTÁSI ÉS HALÁSZATI PROGRAM

Ghyczy Ignác (ghiczi, assakürthi és ablanczkürthi), (Tata, 1799 – Tata, 1870) uradalmi jószágkormányzó, mezőgazda, országgyűlési képviselő, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület (OMGE) egyik szervezője, híres könyvgyűjtő. Az Esterházy grófok tatai és gesztesi uradalmának jószágkormányzója 1848-ig, mikor is a tatai nemzetőrök kapitánya lett, s mint ilyen részt vett a schwechati csatában. 1849 őszén István és József főhercegek gazdaságainak vezetését vette át.

Eredményeket ért el a vetőmagtermelés, takarmánytermesztés növelésével, valamint az állattenyésztés terén is. Szorgalmazta az erdőgazdaság korszerűsítését, elsősorban az erdőközösségek megszüntetését. Nagy része volt a Magyar Gazdasági Egylet felvirágoztatásában. Tatán szeszfőzdét és sörgyárat alapított. 1864-ben vonult nyugalomba. 1865-től haláláig a tatai kerület országgyűlési képviselője volt. Halála után gyermekei a kb. 14.500 kötetből álló könyvtárát az akkor alakult Képviselőházi Könyvtárnak (ma: Országgyűlési Könyvtár) adományozták, ezzel megteremtve a gyűjtemény alapját.

A VIII. Ghyczy Ignác nevével fémjelzett – új – program felöleli Tata és környéke mező- és erdőgazdálkodásával, szőlészetével és borászatával, vízgazdálkodásával és halászatával kapcsolatos szakterületeket. A Ghyczy Ignác programban 5 alprogram és ezekben összesen több mint 30 programelem szerepel.

Okos gazdaság alrendszer Okos mezőgazdaság alatt a mezőgazdasági vállalkozásokat és az innovációs ökoszisztémákat támogató szolgáltatásokat, a vállalkozó kedvet és a produktivitást segítő képzéseket és inkubációs környezetet, a mezőgazdasági cégek helyi és globális piaci integrációját segítő eszközöket, IKT-platformokat, és más megoldásokat értjük.

Az okos mezőgazdaság lényege, hogy elkötelezve a környezet, egy összetartó közösség és az energiabiztonság iránt, kombinálja a sikeres vállalkozások gyakorlatait és a megszülető új, innovatív ötleteket. Az alrendszerhez tartozó okos város programelemeket megkülönböztető emblémával jelöljük.

VIII.1. TATA INTENZÍV MEZŐGAZDÁLKODÁSÁNAK FEJLESZTÉSE ALPROGRAM

Tata és térsége jelentős agrárius múlttal rendelkezik. Annak minden ágában jelen volt és jelenleg is léteznek a mezőgazdasági ágazatok: a gabonatermesztéstől a zöldség- és gyümölcsstermesztésen át a kis- és nagyállattartásig. Sajnálatos, hogy a munkaerőigényes ágazatok, mint a zöldség- és gyümölcsstermesztés visszaszorulóban vannak és a monokultúrák, elsősorban a nagyüzemi gabonatermesztés vált uralkodóvá. Ezen a helyzeten a tatai, jelenleg elfolyó vizek erőteljesebb mezőgazdasági célú használatával lehetne változtatni, hiszen Tata és környéke jelentős intenzív mezőgazdasági potenciállal bír. Néhány javasolt lépés ebbe az irányba:

- * új, kooperáción alapuló, non-profit modell létrehozása a mezőgazdasági szereplők integrálása érdekében (elsősorban az intenzív, helyi vízbázisra épülő mezőgazdasággal)
- * a digitális gazdálkodás bevezetése a tatai és kistérségi mezőgazdasági termelésben, csatlakozás Magyarország Digitális Agrárstratégiájához
- * a jelenlegi mezőgazdasági monokultúra helyett intenzív mezőgazdasági kultúrák fejlesztése, elsősorban a zöldség-, gyümölcsstermesztés, virágkertészet és gyógynövénytermesztés terén (digitális alkalmazások segítségével)
- * helyi fenntartható mezőgazdasági termékek által ún. rövid ellátási láncok kiépítése a tatán és a környékén működő agrárvállalkozások bevonásával, a helyi piac, a vállalkozások és a tataiak számára, a közétkeztetés rendszerében és a minőségi turizmus szolgálatában (digitális alkalmazásokkal)
- * az élelmiszerfeldolgozás fejlesztése (nagy hozzáadott értékkel, magas feldolgozottsági szinten) a kistérségi településekkel közösen

VIII.2. TATA ERDŐ- ÉS VADGAZDÁLKODÁSÁNAK FEJLESZTÉSE ALPROGRAM

Tatán és környékén az erdő- és vadgazdálkodásnak több évszázadra visszanyúló hagyománya van, Luxemburgi Zsigmond és Hunyadi Mátyás királyaink a Tata környéki és a Vértes erdeiben vadásztak. Ez a hagyomány ma is élő, biztos alapokon nyugszik, fejlesztése érdekében a következő javaslatokat tesszük.

- * az erdő- és vadgazdálkodási program felülvizsgálata a Vérteserdő Zrt. és a térségi, helyi meghatározó erdőgazdálkodó és vadászatra jogosult szereplők – továbbá a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kara, a Vízügyi Igazgatóság, a DINPI, a Pest Megyei Kormányhivatalban működő Erdőfelügyelet – közreműködésével
- * az önkormányzati erdők rehabilitációs és fejlesztési tervének elkészítése
- * regeneratív, fenntartható erdőgazdálkodás támogatása a tatai és Tata környéki erdőségeken
- * nagy hozzáadott értékkel bíró fafeldolgozás fejlesztési lehetőségének felmérése
- * fenntartható gazdaságból származó erdészeti termékek az energetika és a faipar részére

VIII.3. SZŐLÉSZETI ÉS BORÁSZATI FEJLESZTÉS TATA TÉRSÉGÉBEN ALPROGRAM

Tata és környéke, a tata-neszmélyi borvidék nagy múltra tekint vissza, a helyi szőlészek és borászok jelentős erőfeszítéseket tesznek a szőlészeti és borászati hagyományok megtartása és megújítása érdekében. A következő lépésekkel a borvidék további fejlődése biztosított lesz:

- * a szőlészet-borászat fejlesztése a kistérségi kapcsolatok alapján – Tata-Neszmély Borút fejlesztése számos tatai helyszín hálózatba szervezésével
- * helyi identitás és kohézió erősítése Tata és környéke borvidéken programokkal
- * szőlő-és borklaszter létrehozása a Tata-Neszmély Borvidéken (a meglévő szerveződésekre alapozva)
- * a Tata-Neszmély Borútra alapozott Tatai Borok Háza létesítése (az egyik lehetséges helyszín a Pötörke-malom)
- * Borteraszkialakítása az Öreg-tó partján, a Pötörke-malom és környezete bevonásával
- * hajdani Esterházy Pevzsgőgyár fejlesztése.

VIII.4. TATAI VÍZHASZNOSÍTÁSI ALPROGRAM

A tatai vízrendszerben a karsztvizek által keletkező és a vízfolyásokban átfolyó vizek túlnyomó része hasznosítatlanul elfolyik. Ezek változtatni kell a következő programelemek segítségével:

- * a tatai vízrendszer hasznosítása öntözéses, illetve vízigényes mezőgazdálkodás céljára (a hajdani „bolgárkertészet” hagyományainak feltámasztása)

- * a tatai langyos (18-22 fokos) elfolyó felszíni vizek hasznosítása intenzív mezőgazdasági termesztési programokra (elsősorban zöldségtermesztés és virágkertészet számára)
- * a langyos vizek üvegházak és fóliasátrak számára történő hasznosítása
- * a tatai felszíni vizek energetikai hasznosítása (pl. a Fényes forrásvidéken vízturbina kísérleti alkalmazása)
- * a tatai mélységi vizek hasznosítása (pl. kutak fúrása városi zöldfelületek, kertek, közösségi kertek öntözése céljából)

VIII.5. TATA HALÁSZATÁNAK FEJLESZTÉSE ALPROGRAM

A 200 hektáros tatai Öreg-tó az ország legrégebbi halastava, még a római korban létesült, mai formáját Mikoviny Sámuel tervei alapján az 1740-es években nyerte el. Az Esterházyak tatai és gesztesi uradalmában 27 db halastavat létesítettek és működtettek. A halgazdaságnak és a halászatra alapozott gasztronómiának nagy hagyománya alakult ki. Ennek fenntartására és továbbfejlesztésére a következőket javasoljuk:

- * a tatai tórendszer – az Öreg-tó, a Várárok, a Réti-halastavak és a Ferencmajori tavak ökológiai szempontok alapján történő halászati hasznosítása
- * a Réti-halastavak további rekonstrukciója halászati célokra, a halászati lehetőségek bővítése ökológiai és fenntarthatósági szempontok figyelembe vételével, esetleg új tanösvénnyel
- * a várárok rekonstrukciója a halászati hagyományok kiteljesítésével – a turizmussal összehangolva, a halsütőde további fejlesztésével
- * minőségi halfeldolgozás helyben történő fejlesztésének támogatása
- * a hajdani tatai és gesztesi Esterházy-uradalom 27 településének mindegyikében volt halastó, halgazdaság, erről a halászati kultúráról kutatások és ismeretterjesztő kötet összeállítása
- * időszaki halászati kiállítás létrehozása a Kuny Domokos Múzeumban (alapja a hajdani tatai és gesztesi Esterházy-uradalom 27 halastavában folyó halgazdálkodás, kiemelten a tatai Öreg-tó és a Réti-halastavak halászati tevékenysége, valamint az Öreg-tavi Nagy Halászat hagyománya)

- * az Öreg-tavi Nagy Halászfesztivál gasztronómiai és kulturális ünneppé formálása a meglévő alapokon
- * további horgászversenyek szervezése
- * tatai halételek hagyományának újjáteremtése (pl. könyv, főzőverseny alakjában)
- * a Cseke-tónál az együttműködés fejlesztése, kiszélesítése a horgászegyesülettel

IX. GIESSWEIN SÁNDOR HUMÁN – EGÉSZSÉGÜGYI ÉS SZOCIÁLIS – PROGRAM

Giesswein Sándor (Tata, 1856. – Budapest, 1923.), pápai prelátus, politikus, író, társadalomtudós, az MTA levelező tagja, keresztényszocialista politikus, országgyűlési képviselő, 1916-1921 között a Szent István Akadémia elnöke. A gimnázium első négy osztályát szülővárosában, a tatai piaristáknál végezte 1865-1869 között, a felsőbb osztályokat pedig Győrött, a bencés gimnáziumban, kispapként fejezte be.

A teológiát Bécsben Budapesten végezte, 1878-ban szentelték pappá, 1897-ben kanonok, 1902-ben apát, 1909-ben pápai prelátus lett. 1904-től a Keresztényszociális Egyesületek Szövetségének elnöke. A magyaróvári kerület néppárti jelöltjeként 1905-ben kapott mandátumot, és közel húsz éven át képviselte választóit a magyar parlamentben. Szerkesztette az Auróra kereszténydemokrata irányvonalú politikai lapot 1919 decemberétől 1923-ig. Több könyve jelent meg nyelvészeti, filozófiai, politikai és társadalmi témákról. Barankovics István 1947-ben a Demokrata Néppárt zászlóbontásakor ezt mondta róla: „A mi nagy előfutárunk Giesswein, a modern szociális és demokratikus kereszténypolitika tiszta forrása.” Emlékére a magyaróvári templomkertben mellszobrot emeltek, amelyen ez áll: „Giesswein Sándor a szeretet és béke apostola.” Tatán emléktábla őrzi emlékét a Kossuth téri plébániaház falán.

A Giesswein Sándor program két részre tagolódik: egészségügyi és szociális programra. Mindkettő esetében a hangsúly a megelőzésen van: betegségmegelőzés, egészségmegtartás és szociális krízisek megelőzésén. A programban 7 alprogram és több mint 40 programelem szerepel.

A program célkitűzéseinek megfogalmazása során figyelembe vettük Tata Város Esélyegyenlőségi programját, mely 2023-2028 közötti időszakra határoz meg feladatokat.

Tata Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A szociális gondoskodás terén támaszkodunk Tata Város Szociális Szolgáltatási Konceptiójára is, mely 2023-ban került elfogadásra. A szociális szolgáltatástervezési koncepció tartalmazza:

- a lakosságszám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,
- az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
- a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az együttműködés kereteit,
- az egyes ellátotti csoportok, így az idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

Okos életkörülmények alrendszer Egy okos városban az itt élők élete komfortosabb, egészségesebb és biztonságosabb, miközben a kör a szociális gondoskodásra is irányul. Az okos életkörülmények alrendszerben kiemelt figyelem irányul az egészségmegőrzésre és a betegségmegelőzésre, elsősorban az emberek önmagukért érzett felelősségére ezen a téren. A szociális gondoskodás, az időseket érintő programok javarészt ugyanezt szolgálják. Mindezt IKT-eszközök is támogatják.

IX. 1. AZ EGÉSZSÉGÜGYI ALPELLÁTÁS FEJLESZTÉSE ALPROGRAM

- * Tata Város Egészségtérképének elkészítése IKT-eszközök bevonásával
- * Egészséges Tata Program kidolgozása, a kistérségi egészségterv megújítása (a 2008-as elavult), a Program ismertetése, terjesztése IKT-eszközökkel
- * Csatlakozás a WHO Egészséges Városok projektjéhez és az Egészséges Városok Kárpát-medencei Egyesületéhez
- * az Árpád-házi Szent Erzsébet kórház átalakítása, egészségügyi alapellátás (háziiorvosi rendelők és fogászat) kialakítása, fejlesztése
- * felnőtt háziiorvosok áthelyezése az új egészségügyi alapellátási épületbe
- * a háziiorvosi hálózat praxisközösségekké alakításának ösztönzése

- * fogászati hálózat fejlesztése, a fogorvosok áthelyezése az új egészségügyi alapellátó központba
- * Tóvároson új egészségügyi alapellátó központ (háziiorvosi rendelők és fogászat) kialakítása
- * a gyermekgyógyászati alapellátás fejlesztése, praxisközösség szervezése
- * a gyermekgyógyászati eszközpark fejlesztése (pl. ujjbegy vérvételi készülékkel)
- * Elkísérés Háza létrehozása a végső stádiumban lévő szenvedő betegeknek

IX.2. EGÉSZSÉGMEGŐRZÉS, BETEGSÉGMEGELŐZÉS ALPROGRAM – SZŰRÉSEK, TÁJÉKOZTATÁSOK

- * Tatán egészségügyi szűrések, tanácsadás megszervezése, ebben IKT-eszközök igénybe vétele – szűrési, megelőzési program kidolgozása az Egészségügyi Alapellátón belül
- * az egészségtudatosság, ezen belül a betegségmegelőzés és az egészségmegtartás propagálása rendszeres programokkal, ismeretterjesztő kiadványokkal, IKT-eszközökkel
- * az Egészségügyi Alapellátó Intézmény továbbfejlesztése Egészségfejlesztési Intézménnyé és Lelki Egészség Központtá
- * program indítása a túlsúlyos felnőttek és gyermekek számára IKT-eszközökkel
- * bekapcsolódás a Dohányzás Leszokást Támogató Központ által létrehozott országos támogatói szolgálatba helyi szakemberek révén – tatai Támogató Pont létrehozása az Egészségfejlesztési Intézményen és Lelki Egészség Központon belül
- * Mályvavirág Pont létrehozása az Egészségfejlesztési Intézményen és Lelki Egészség Központon belül a HPV megelőzése érdekében
- * az egészségtervezés szempontjainak érvényesítése a városi közterületek alakításában (egy főre jutó zöldfelületek arányának növelése, zöldfelületek, védősávok zajvédelmi és légszennyezést csökkentő hatásának figyelembevétele a fejlesztéseknél; növelni kell a lakásoktól 300 méteren belül elérhető zöldfelületek arányát, figyelembe kell venni a fák allergenitását, csökkenteni kell a hőszigethatást)
- * Zöld recept program indítása a háziiorvosokkal együttműködésben – a recept mind kinézetében, mind funkciójában nagyjában hasonlít az orvosi vényre, de az orvos valamilyen mozgásformát, mozgási programot ír fel a páciens számára
- * egészségmegőrzési, rehabilitációs önszervező csoportok, klubok indítása

IX.3. JÁRÓBETEG-SZAKRENDELÉS FEJLESZTÉSE ALPROGRAM

- * kiemelten a vármegyei kórházzal való együttműködés erősítése
- * a krónikus ellátás fejlesztése
- * önkormányzati szerepvállalás a szakellátás terén, pl. emlődöntőcentrummal, fizioterápiával

IX.4. AZ EGÉSZSÉGIPAR LEHETŐSÉGEI TATÁN ALPROGRAM

- * a tatai kiemelkedően egészséges környezetre alapozva az egészségtudatossággal, az egészség megőrzésével, a gyógyító-megelőző tevékenységgel, a rehabilitációs szolgáltatásokkal, az ezeket kiszolgáló- és háttérágazatokkal kapcsolatos tevékenységek támogatása szektorsemleges módon (az önkormányzat és a magánszolgáltatók útján),
- * rehabilitációs célú minőségi egészségügyi szolgáltatások fejlesztése (gyógyászati részleg, szállás)
- * a szubtermális – 18-22 fokos – karsztvizek gyógyászati célú hasznosítása (pl. a Fényes-források területének fejlesztési stratégiájában egészségmegőrzés és rehabilitáció terén, mintaprogram)

IX.5. A SZOCIÁLIS ELLÁTÓRENDSZER INTÉZMÉNYI ÉS HUMÁN-ERŐFORRÁS FEJLESZTÉSE ALPROGRAM

- * Tata Város Szociális Térképe felülvizsgálata, folyamatos frissítése
- * utcai vagy lakótelepi szociális segítőkből álló rendszer továbbfejlesztése a Szélkút utcában megkezdett modell kiszélesítésével
- * önkéntes és önszorgató csoportok létrejöttének támogatása
- * tartósan beteg gyermeket nevelő családok támogatása
- * a szociális alapellátás megerősítése új, innovatív megoldásokkal és másutt jól, hatékonyan működő modellek bevezetésével
- * a szociális alapellátásban dolgozók számára folyamatos szakmai képzés és szupervízió lehetőségének továbbfejlesztése
- * fogyatékkal élők számára munkaerőpiaci, valamint sport- és rekreációs programok
- * közfoglalkoztatottak további támogatása
- * népkonyha-szolgáltatás bevezetése

IX.6. TATA IDŐSBARÁT VÁROS ALPROGRAM

- * Tata Idősbarát Város Program kidolgozása – helyzetkép, jövőkép, cselekvési program
- * Idősügyi Tanács létrehozása a városban
- * bekapcsolódás az Országos Nyugdíjas Parlament Egyesület által indított Idősügyi Tanácsok Országos Tapasztalatcseréjébe
- * idősügyi referens alkalmazása az önkormányzati hivatalban
- * komplex önkormányzati tájékoztatási rendszer kialakítása az idős korosztály tagjai számára IKT eszközök igénybevételével
- * az Idősek Otthona Kocsi utcai telephelyének megszüntetése és értékesítése, vagy új funkciójának megtalálása
- * új épületszárny építése a Fényes fasori telephelyen
- * új idősek otthona, apartmanház építése
- * az idősek otthonba kerülése és a fiatal, gyermekes családok otthonhoz jutásának összekapcsolása önkormányzati program segítségével (ezzel a mobilizációval a körkörös lakhatás jöhet létre)
- * a demens ellátás fejlesztése a városban, rendszeres szűrés – Települési Demencia Akcióprogram kidolgozása (helyi adatgyűjtés és elemzés; demenciával élők és családtagjaik, valamint a társadalom tájékoztatása; kapacitásépítés; praktikus megoldások és digitális technológiák alkalmazása – demensbarát városi környezet kialakítása)
- * intelligens otthonfelügyeleti megoldások alkalmazásának vizsgálata és bevezetése a házi segítségnyújtás rendszerében (gondosóra program és magánszolgáltatók pl. okosotthon monitoring, önálló életvitelt támogató távfelügyeleti rendszer; integrált egészségmegőrző rendszer; telemedicinális rendszer)
- * az Árpád-házi Szent Erzsébet Kórház megüresedésével lehetőség nyílik végstádiumban lévők Átmeneti Gondozó Házának létesítésére (IX.1 pontban szerepel)

IX.7. KRÍZISHELYZETEK MEGELŐZÉSE, KEZELÉSE ÉS CSALÁDVÉDELMI ALPROGRAM

- * családok átmeneti otthona létrehozása (ez magasabb szintű ellátásként kiváltja a gyermekek átmeneti otthonát)
- * anyák átmeneti otthona létrehozásának támogatása (együttműködésben az előzővel)

- * kortárssegítők rendszerének fejlesztése a fiatalok körében, mentorprogramok létrehozása
- * a helyettes szülői szolgáltatás kiépítése a gyermekek átmeneti elhelyezése érdekében
- * a szociális bérlakások számának bővítése
- * hajléktalanok önálló lakhatásának támogatásánál félutas ház szolgáltatás bevezetése
- * átfogó akadálymentesítési program (épített környezet és közterületek, közlekedés, internet, weboldalak és mobilalkalmazások, dokumentumok és nyilvános rendezvények)
- * a fogyatékossgal élők elégedettségi szintjének felmérése
- * az önálló életvitelt támogató szolgáltatások biztosítása (mentorálás, tanácsadás, workshopok, informatikai előadások, digitális eszközök hosszú távú kölcsönzése, informatikai képzés)
- * támogatott lakhatási szolgáltatás bővítése fogyatékkal élők számára (értelmi sérült, vagy autista fiatalok hosszú távon lakhatnak együtt)
- * tréninglakás kialakítása értelmi sérült és autista fiatalok számára (mentor segítségével 3-4 hónapos időszakokban gyakorolhatják az önálló életet az érintettek)
- * az Önálló Életvitel Napján (május 5.) figyelemfelhívó programok szervezése a többségi társadalom bevonása érdekében
- * együttműködés a Baptista Tevékeny Szeretet Misszió tatai Új Esély intézményével szenvedélybetegek gondozásában

X. KISS ISTVÁN KÖZIGAZGATÁS-FEJLESZTÉSI, VÁROSÜZEMELTETÉSI, INFORMÁCIÓS ÉS KOMMUNIKÁCIÓS, BEL- ÉS KÜLKAPCSOLATOK FEJLESZTÉSE PROGRAM

Kiss István (Karcag, 1906 – Budapest, 1996) társadalom- és közigazgatás tudós. Kisparaszti származású tanítóházaspár gyermekeként született Karcagon. Iskoláit Csongrádon, Nagyváradon, Karcagon, illetve Szegeden végezte. Egyetemi tanulmányait 1924-1928 között a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán folytatta, ahol 1929-ben államtudományi, 1933-ban pedig jogtudományi doktorrá avatták.

1929–1932 között a volt egyetemi Közigazgatástudományi Kar Mezőgazdasági Közigazgatási Tanszéke mellett szervezett falupolitikai szemináriumban díjtalan gyakornok. 1932-ben kerül fizetéstelen tanársegédként a Magyary Zoltán vezette Magyar Közigazgatástudományi Intézetbe. Az 1940–1944 között működött Tatai Népőiskola munkáját aktívan segítette. Magyary Zoltán 1945-ben bekövetkezett halálával a megszűnt Magyar Közigazgatás-tudományi Intézetből az egyetemi Mezőgazdaság-politikai Intézet kötelékébe lépett. Több civil kezdeményezés tagja, szakmai támogatója volt. 1976-ban bekapcsolódott a Tata Barátok Körének munkájába, később tiszteletbeli elnöke lett a Magyary Zoltán Népőiskolai Társaságnak. 1996-ban bekövetkezett haláláig aktívan vett részt településfejlesztési kérdések megválaszolásában, a civil szervezetek munkájának segítségével szervezési szempontból, és mindenekelőtt Magyary Zoltán munkásságának elismertetésében.

A Kiss István program számos új alprogrammal gazdagodott, ezt a közigazgatás és a városüzemeltetés, városi média és kommunikáció, bel- és külkapcsolatok közötti szoros összefüggések indokolják. A programban 8 alprogram és mintegy 50 programelem szerepel.

Okos kormányzás alrendszer

A nyílt, átlátható és részvételen alapuló döntési folyamatokat, ezek IKT-alapú támogatását, a személyre szabott városi és közszolgáltatásokat, az adatkezeléssel kapcsolatos intézkedéseket és a fejlesztő szemléletű, innovatív kormányzást értjük.

X.1. ÜGYFÉLBARÁT ÖNKORMÁNYZAT FEJLESZTÉSE ALPROGRAM

- * az ügyintézésben a digitalizáció, online ügyintézés további fejlesztése
- * a papírmentes ügyintézés továbbfejlesztése a Tatai Közös Önkormányzati Hivatalban
- * Élhető Város megvalósítását segítő rendeletek megalkotása (helyi csendrendelet, közrend, köztisztaság szabályozása)
- * Tata City App továbbfejlesztése
- * a városi honlap továbbfejlesztése
- * a városi honlap angol (német, szlovák) nyelvű oldalának kialakítása

X.2. TATA VÁROS VAGYONGAZDÁLKODÁSA, GAZDASÁGI TÁRSASÁGAI ALPROGRAM

Az alprogramban figyelembe vettük Tata Város Közép és hosszútávú vagyongazdálkodási tervét (2018). Ciklusonkénti felülvizsgálatát tartjuk szükségesnek, a gazdasági program és a gazdasági társaságok évenkénti beszámolóinak elfogadásával egyidejűleg.

- * az önkormányzati vagyonnal kapcsolatos fejlesztési célkitűzések:
 - az önkormányzati vagyon folyamatos gyarapítása,
 - a meglévő önkormányzati vagyon fejlesztése, ingatlanok karbantartása,
 - pályázati források bevonásával a működtetési, fenntartási költségek csökkentése (energiahatékonyságot növelő beruházások megvalósítása),
 - az önkormányzati vagyon növekedési ütemének megőrzése, az ingatlanok állagának megóvása (minél szélesebb körű pályázati források bevonásával),
 - törekvés az üzleti vagyon minél magasabb hozamának elérésére,
 - a vagyonhasznosítás hozama nem fordítható a működési költségek fedezésére,
 - a hasznosítás bevételeit újabb jövedelmet termelő tevékenységbe kell visszaforgatni („vagyonért vagyont” elv).
- * az önkormányzati vagyonnal kapcsolatos értékesítési célkitűzések:
 - a rossz műszaki állapotban lévő, nehezen, vagy magas ráfordítással bérbeadható ingatlanok értékesítése,
 - a vagyonelemek piaci alapú hasznosítása.

* az önkormányzati gazdasági társaságokkal kapcsolatos célkitűzések:

- a közszolgáltatások minél magasabb színvonalon történő ellátása,
- a szabad kapacitásuk terhére – a jogszabályi előírások figyelembe vételével – egyéb, nyereséget eredményező, nem kötelező tevékenység ellátása és az itt keletkező nyereség a közszolgáltatások színvonalának emelésére, javítására fordítható,
- a gazdasági társaságok öfenntartó képességének és vagyongyarapításának elősegítése.

X.3. TATAI OKOS VÁROS VÁROSFEJLESZTÉSI, VÁROSÜZEMELTETÉSI ALPROGRAM

Az okos város egy városfejlesztési irány (koncepció, stratégia) amelynek célja, hogy a technológia felhasználásával a jövő városa legyen hatékony, környezetileg, gazdaságilag fenntarthat, társadalmilag igazságos. Ez a cél négy fő prioritás mellett érhető el: az állampolgárok bevonása és az életminőség javítása; gazdaságilag öfenntartó rendszerek megalkotása; az energia és más erőforrások takarékosabb felhasználása, a meglévő erőforrások kiaknázása; a szolgáltatások minőségének és hatékonyságának javítása.

* a meglévő alapokon átfogó Tata Okos Város Stratégia kidolgozása és megvalósítása (konkrét programelemek meghatározása az alrendszereken belül, szinergiák, források, együttműködő szereplők, várható előnyök és olcsóbb városműködtetés és -üzemeltetés stb.)

* a természeti és épített örökség védelmében egy összefüggő digitális kataszter létrehozása

* Tata városának 3D modellje a meglévő domborzati, építészeti és táji elemekkel, az új épületek, objektumok beillesztésének lehetőségével

* a digitalizált út-, járda-, favédelmi kataszterek folyamatos frissítése, az előző 3D modellben való alkalmazás lehetőségével, oda- és visszacsatolási lehetőségek biztosításával

* élettartamvizsgálatok és a fenntartás/működtetés fenntarthatóságának előzetes vizsgálata minden fejlesztés esetében elsőrendű feladat (ebbe külső szervezetek, pl. az Öko-innovációs központ bevonása is indokolt lehet)

* digitalizált kapcsolódási lehetőség az okosváros városüzemeltetési rendszereivel

- * az önkormányzat regisztrálása az Okosváros Piactér felületén, annak érdekében, hogy olyan okosváros-termékek, szolgáltatások és azok fejlesztői között kereshessen ajánlatokat, amelyeket egy többlépcsős/szintes hitelesítési folyamaton keresztül ellenőriztek le
- * digitális térségfejlesztési referens, illetve digitális térségfejlesztési szakember alkalmazása az önkormányzati hivatalban és az önkormányzatnál

Okos Város városüzemeltetési alprogram:

- * Okos Város alapokon nyugvó, ökológiai szemléletű Városüzemeltetési Koncepció, majd megvalósíthatósági tanulmány kidolgozása
- * a digitális út- és járdakataszter használata az Okos közlekedés részeként
- * intelligens közvilágítás és díszvilágítás vezérlő rendszer kiépítése (mozgásérzékelés, fényerőszabályozás)
- * az energiafigyelés (fogyasztás és szabályozás) rendszerének továbbfejlesztése IKT-eszközökkel
- * az eddigi tapasztalatok alapján a CityApp továbbfejlesztése közutak kátyúinak, járdák balesetveszélyes hibáinak, illegális szemétkerakók bejelentésére
- * a városüzemeltetési feladatokon belül városrész gondnoki rendszer létrehozása, működtetése
- * a városüzemeltetés magas színvonalú gépesítése

Épületüzemeltetési alprogram:

- * digitalizált épületenergetikai program az önkormányzati tulajdonú ingatlanokra
- * digitalizált ingatlan- és bérleményhasznosítási program kidolgozása az önkormányzati tulajdonú ingatlanokra
- * digitalizált épületüzemeltetési program (Facility Management) kidolgozása az önkormányzati tulajdonú épületekre, intézményekre

X.4. KÖZREND, KÖZTISZTASÁG, KÖZBIZTONSÁG, BŰNMEGELŐZÉS ALPROGRAM

Okos életkörülmények alrendszer Az okos városban élők számára kiemelt fontosságú a tiszta, rendezett, biztonságos környezet. Ennek megóvása érdekében összefogásra is készek.

Közrend, köztisztaság alprogram:

- * a város közrend, köztisztaság szempontjából veszélyeztetett kül- és belterületi helyeinek felmérése, térfigyelő kamerák elhelyezése ezeken a pontokon
- * részvétel az országos TeSzedd! mozgalom akcióiban, helyi köztisztasági kezdeményezések támogatása eszközökkel és a hulladék begyűjtésével
- * illegális hulladéklerakók felszámolása

Közbiztonság, bűnmegelőzés alprogram:

- * térfigyelő kamerarendszer további kiépítése a Tatára bevezető utak mentén, a város frekvenciált, nagy forgalmú helyein
- * további térfigyelő kamerák az iskolák, a műemlékek környezetében
- * a térfigyelés rendszerében 24 órás ügyelet megszervezése
- * Városi Bűnmegelőzési Koncepció készítése
- * Tata baleseti térképe, évenkénti beszámoló (a közterületi fejlesztések: útkorrekciók, korszerű gyalogátkelők, közvilágítás stb. fejlesztésének ez is az alapja)
- * SZEM – Szomszédok Egymásért program bevezetése kertvárosi és lakótelepi környezetben

X.5. TATAI MÉDIAFEJLESZTÉSI ALPROGRAM – ÚJSÁGOK, IDŐSZAKOS KIADVÁNYOK, HELYI TELEVÍZIÓ FOLYAMATOS MEGÚJÍTÁSA, ÚJ, DIGITÁLIS ESZKÖZÖK ALKALMAZÁSA

- * a városi médiumok – televízió, újság, facebook oldal – interaktivitásának erősítése
- * WIFI elérési pontok, -hálózat felmérése, létesítése, további okospadok, okosbuszmegállók elhelyezése
- * stabil internet alaphálózat kiépítése

- * közterületi jelzőrendszer kiépítése az illegális hulladéklerakás ellen (Tata CityApp alkalmazás) 📍
- * a városi közösségi (social média) fejlesztése (Instagram, Youtube, Tiktok, podcastek alkalmazása) 📍
- * a kommunikációs lehetőségek kiterjesztése az Okos Város Program végrehajtása során 📍
- * digitális történelemírás megvalósulása a Tatai Tv folyamatos támogatásával, a legújabb formátumok használatával 📍

X.6. TATAI VÁROSMÁRKA KIALAKÍTÁSA, VÁROSMARKETING ALPROGRAM (BRAND IDENTITY, BRAND IMAGE)

- * a Tatai Városarculati Kézikönyv megszerkesztése (logók, ezek használata; Tata jelmondatai; arculati elemek, elemkincs – épületek, vizek, várossziluett, szobrok, jelképek stb.; önkormányzati arculat; turisztikai arculat; megjelenési ajánlások) 📍
- * Tata Brand – városmárka – létrehozása a meglévő imázs-alapokon, ebbe a Tatán működő vállalkozások, intézmények, közösségek és véleményformáló személyiségek bekapcsolása a városmárka hatszög (city brand hexagon) alapján (jelenlét, fontosabb városjellemzők, lakhatási előfeltételek, emberek, városi élet, potenciális lehetőségek) 📍
- * a Tata Brand – városmárka – továbbfejlesztésében jelentős szerepe lehet a helyi vállalkozások részéről a Tatai Öko-innovációs Központnak és a kreatív ipari szereplőknek 📍
- * állandó városmárkatanács felállítása
- * városi márkakézikönyv kidolgozása
- * városi Kommunikációs és Marketingstratégia kidolgozása
- * a tatai tematikus útvonalak és kulturális séták folyamatos fejlesztése (IKT-eszközökkel), Agostyán városrész bevonásával, a tematikus útvonalakról kiadványsorozat készítése 📍
- * a tatai fejlesztések, programok promotálása városmarketing eszközökkel
- * a tatai kulturális, művészeti programok promotálása városmarketing eszközökkel

X.7. HELYI TÁRSADALMI FÓRUMRENDSZER LÉTREHOZÁSA ALPROGRAM

- * korszerű visszacsatolási lehetőségek alkalmazása digitális platformokkal 📍
- * social média fejlesztése a Magyar-terv megvalósítása, figyelemmel kísérése érdekében 📍
- * célzott, tematikus, illetve városrészi közvélemény-kutatások – elsősorban fejlesztési kérdésekben 📍

X.8. ORSZÁGON BELÜLI, BELSŐ, REGIONÁLIS KAPCSOLATOK ERŐSÍTÉSE ALPROGRAM

- * önkormányzati szövetségekben való részvétel:
 - a Tatai Kistérségi Többcélú Társulás működésének fenntartása
 - továbbra is kezdeményező szerep fenntartása az Által-ér Szövetségben
 - Komárom-Tata-Tatabánya-Oroszlány városszövetség együttműködésében; a négy város rendszeres találkozájának megszervezése; gazdasági együttműködési hálózatok, klaszterek létrehozása; a körforgásos gazdaság kiépítési lehetőségeinek kiaknázása
 - együttműködés erősítése a Pannon Városok Szövetségével
 - a közös munka folytatása a Máriaút Egyesülettel a tatai zarándoklehetőségek fejlesztése érdekében
 - intenzív és proaktív együttműködés a Nyugat-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna tevékenységében
 - folyamatos aktív részvétel a Kisvárosok Szövetségének munkájában
 - a Klímabarát Települések Szövetsége által kínált szakmai kapcsolati, tájékoztatási és pályázati lehetőségek hatékony kiaknázása
 - az együttműködés folytatása a Kerékpárosbarát Települések Szövetségével, annak tagjaival
 - jó gyakorlatok megosztása és megismerése a UNICEF Gyermekbarát Települései közötti kapcsolatépítés révén
- * a belső kapcsolatok erősítésében jelentős szerepe lesz a Tatai Öko-Innovációs Központnak
- * együttműködés egyházakkal, egyházi közösségekkel, közös hitéleti, kulturális és közösségi programok szervezése
- * további együttműködések tatai és Tata környéki települések civil szervezeteivel

X.9. KÜLKAPCSOLATOK FEJLESZTÉSE ALPROGRAM

- * a testvérvárosi kapcsolatok erősítése közös gazdasági, kulturális és oktatási programokkal, település-, gazdaság- és közösségfejlesztési gyakorlatok megosztása
- * a testvérvárosi kapcsolatok bővítése egy kárpátaljai településsel
- * az ún. visegrádi négyek és a Pons Danubii kapcsolatok élénkítése, erősítése
- * a határon átnyúló gazdasági, pályázati és kulturális kapcsolatok (INTERREG),
- * Ramsari Városokkal való kapcsolat erősítése – 2025-ben Tatán lesz a Ramsari Városok világtalálkozója

- * a testvérvárosi kapcsolatok erősítése közös gazdasági, kulturális és oktatási programokkal, település-, gazdaság- és közösségfejlesztési gyakorlatok megosztása
- * a testvérvárosi kapcsolatok bővítése egy kárpátaljai településsel
- * az ún. visegrádi négyek és a Pons Danubii kapcsolatok élénkítése, erősítése
- * a határon átnyúló gazdasági, pályázati és kulturális kapcsolatok (INTERREG),
- * Ramsari Városokkal való kapcsolat erősítése – 2025-ben Tatán lesz a Ramsari Városok világtalálkozója

XI. REVICZKY ISTVÁN – A MEGVALÓSÍTÁS ÚTJA PROGRAM

Reviczky István (Perjámos, 1887 – Tata, 1962) Alap- és középiskolai tanulmányait Nagyszombaton és Zomboron végezte. Államtudományi oklevelet a budapesti tudományegyetemen szerzett 1909-ben, majd Tatán kezdte meg a közigazgatási gyakornoki munkáját. Az igazi gyakorlati tevékenységét az önkéntes tisztiiskola befejezését követően kezdte meg Nagyigmádon, az akkori gesztesi járásban, tiszteletbeli szolgabíróként. Az I. világháború kitörése után hamar bevonult. 1914. októberében fogságba esett, és különböző hadifogolytáborokba került.

A hadifogság alatt oroszul is megtanult, sőt feleséget is talált. Hazatérése csak 1921-ben sikerült. Ezt követően kezdte meg aktív közigazgatási működését Nagyigmádon szolgabíróként 1923-ig, majd főszolgabíróként 1933-ig. Ezt a feladatot 1938-ig Tatán látta el, ezt követően nyerte el az alispáni tisztséget. Már tatai időszakában is jelentős segítséget nyújtott Magyar kutatásához és kezdeményezéseihez, amelyeket alispánként is teljes odaadással támogatott. A II. világháború után elindult átalakítás őt sem kímélte, másfél évig internálták, és azt követően sem kapott méltó elismerést. 1962-ben hunyt el a tatai kórházban.

A Reviczky István – A megvalósítás útja program a külső források bevonásának, valamint a településfejlesztési menedzsment jelentőségére és a városüzemeltetéssel való szoros összefüggéseire hívja fel a figyelmet. A programban 4 alprogram és 18 programelem szerepel.

XI. 1. A KITÖRÉSI PONTOK, PRIORITÁSOK MEGHATÁROZÁSA ALPROGRAM

* a legfőbb kitörési pont a demográfiai stabilitás elérése, ennek eszközei: családtámogatás, otthonteremtés új alapokon, minőségi munkahelyteremtés, oktatás-felsőoktatás, a városi életkörülmények, kultúra és sport/rekreáció fejlesztése

* a város táji-ökológiai-természeti értékei prioritást élveznek

- * a város épített és kulturális öröksége prioritást élveznek
- * a településfejlesztés, -üzemeltetés mindenekelőtt a tataiakat szolgálja
- * településfejlesztési akciók, nagyobb, összefüggő együttesek rekonstrukciója, revitalizációja prioritást élveznek (együtt tervezés, megvalósítás)
- * egyes épületrekonstrukciók, kisebb léptékű infrastruktúra-fejlesztések is rendkívül fontosak a helyi közösségek részére

XI.2. TATAI KÖLTSÉGVETÉS, PÉNZÜGYI ALAPOK, FORRÁSBEVONÁSI ALPROGRAM

- * az adóbevételek emelkedésével (adóalanyok számának emelkedése és az ellenőrzési tevékenység hatékonysága által) a tatai költségvetés egyensúlyának biztosítása
- * a város külső fejlesztési források bevonására megfelelő minőségű, előkészített programokkal, tervekkel rendelkezik
- * a város befektetésvonzó képességének erősítése (a térségben kialakult versenyhelyzet miatt)
- * Tatai Pénzügyi Alapok fenntartása, bővítése
- * a forrásbevonás lehetőségeinek feltárása (pl. a Magyar Fejlesztésösztönző Irodával való együttműködés révén a közvetlen kezelési európai uniós projektekből való részvétel elősegítése érdekében)
- * saját bevételek folyamatos karbantartása, legalább inflációt követő emelése
- * új bevételi lehetőségek feltárása

XI.3. TATAI TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI MENEDZSMENT ALPROGRAM

- * a sokrétű fejlesztési program összehangolása, a belső és külső források allokációja érdekében indokolt egy proaktív és hatékonyan működő településfejlesztési menedzsment kialakítása az ezért felelős szervezettel
- * a településfejlesztési menedzsment szoros együttműködése Tata városüzemeltetési és –működtetési szervezeteivel

XI.4. AZ EGYETÉRTÉSI PONTOK MEGÁLLAPÍTÁSA ALPROGRAM – A VÁROS EGÉSZÉNEK BEVONÁSA AZ EGYES PROGRAMOKBA

- * a városi fórumok hatékony működését az első és második Magyar-terv előkészítésének és véleményezésének sikere bizonyítja, hogy ez azóta is töretlenül működik

* a városrészenként ún. Magyar-körök biztosíthatják az adott városrész minden életjelenségéről szóló valós idejű és tartalmú információkat és visszacsatolásokat (pl. fejlesztések előkészítéséről és végrehajtásáról)

*a közösségi tervezés módszereinek elterjesztése az egyes városrészekben, ilyen lehet pl. a Miénk a tér! közterület-fejlesztési pályázat

* a közösségi együttműködés kísérleti elindítása egyes programok megvalósítására (pl. ilyenek lehetnek az évente lakóközletenként megszervezett Szomszédünnepek)